

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevine Jugoslavije
mesечно 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
Za inozemstvo
mesечно 40 Din
nedejska izdaja
Celotno v Jug.
Kavli 120 Din, za
inozemstvo 140 E

SCLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
Istov. peti-vrsta
maloglasni po 50
in 20, večji oglaš
nad 45 mm v širini
po Din 2-50 velik
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
veljajo po 10 Din
o. Pr. večem g
naročniku popust
Izide od 4 zbiraj
razen ponedeljke in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisi se ne vračajo, nehranljiva
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnništvo št. 2325

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6 v Celovcu
račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.349
za inštalacijo, Sarajev št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Panевropa in Anglija

Priznati je treba, da hotenje evropskih narodov po združitvi v veliko evropsko državno enoto v veliki meri vodi in narekuje strah pred Ameriko.

Na osnovi ločenega sporazuma, ki ga je Nemčija sklenila izven določil Youngovega načrta z združenimi državami severne Amerike, je sedaj urejeno plačevanje nemških reparacij napram Ameriki. Skozi desetletja bo nemško zlatoto redno dotekalo v ameriške blagajne, ki so že itak zelo polne. A ne samo to. Vse evropske države so dolžnice Amerike. Nemčija plačuje vojno odškodnino, Anglija, Francija, Italija in druge države pa plačujejo vojne dolgove. Enostavna posledica te selitve evropskega denarnega kapitala preko oceana bo ta, da bo čez nekaj let Evropa še revnejša, kot je sedaj in da njena finančna moč ne bo mogla konkurirati z ameriško, ki se že sedaj vedno bolj javlja na evropskem denarnem trgu.

Občutno škodo utrpeva že sedaj evropska industrija in trgovina. Kajti Amerika ne sprejme nikakega blagovnega uvoza iz tujih držav in se je tudi izrecno zavarovala, da bi ji Nemčija z blagom odplačevala reparacije. Na ta način evropski industriji ni dana ona možnost razvoja kot Ameriki, ki že sedaj s svojo ogromno produkcijo v masi drži k tlom evropsko industrijo, kakor se opazuje v Španiji, Italiji in na Balkanu. Po pravici se je bati, da bodo naslednji rodovi še bolj zlezli v finančno in sploh gospodarsko odvisnost bogate in mogočne Amerike.

Kaj pa postavljajo tej strašni organizaciji sili Evropa nasproti?

V dobi cesarja Avgusta, ko je rimsko cesarstvo obsegalo še večje ozemlje kot današnja Evropa (brez Rusije), je stalo pod orožjem ali bilo vojaško izvežbanih 800.000 vojakov. Danes, v dvajsetem stoletju krščanske dobe, ki je ponosna na svoj ogromen napredek in civilizacijo, danes, ko se ponasamo s svojo kulturo in visoko moralo, ki bi morala že sama posebi odstraniti krvave medsebojne boje narodov, danes pa stoji v Evropi pod orožjem z vojaško izvežbanimi rezervami 20 milijonov vojakov! Ta ogromna vojna sila je oborožena z najizbranejšim moralnim orožjem, katerega vse uničujoči učinki so za nas še nepojmljivi. Vijugaste in zveržene meje oklepajo 26 ljubosumnih, needinih in obubožanih držav. Nikogar ni več danes v Evropi, ki bi smatral, da je tako stanje trajno zdržljivo. Zato morajo iti vsa stremljenja za tem, da se iz Evrope, ki je itak duhovno in kulturno enotno prežeta, ustvari tudi dejanska celota, ki bo mogla svoje kulturne dobrate ohraniti in jih pomnožiti. Brez te volje se je bati, da jo bo prva prihodnja vojna pahnila v popolno uničenje in revščino.

Ob teh evropskih vprašanjih je angleško stališče odločnega pomena. V zadnji številki »Panевrope« je lord Winston Churchill, bivši državni zakladničar objavil zanimivo razpravo o tem vprašanju. Churchill pravi, da se Anglija boji, da bo ustvaritev Panевrope sicer zblížala in pomirila evropske narode, toda dala bi podlago za tekmo kontinentov med seboj. V preteklih časih je vladal boj za prvenstvo med posameznimi deželami, kakor Rusijo, Nemčijo, Francijo, Anglijo. Današnja tehnična sredstva so pa zblížala kontinente in iz velikih oceanov, ki so nekdanji delili zemlje, napravila navadna jezera, ki jih preletimo ali prevozimo v nekaj desetih urah. Zato se sedaj prične rivaliteta med kontinenti in ne več med posameznimi narodi.

Angleški imperij pa se zaveda, da predstavlja svet sam zase. Njegovi ogromni dominijoni so razstreseni po vseh delih sveta. V interesu imperija je, da vlada povsod zastopnost in mir. Ker le potem more cveteti trgovina in izmenjava surovin in industrijskih izdelkov med posameznimi, kulturno tako zelo različnimi dominijoni. Zato pravi Churchill: Mi pozdravljamo združenje Evrope in ji želimo vse najboljše. Toda istočasno povemo, da smo svet sami zase. Mi imamo svoje lastne sanje in se zavedamo, da moramo svoje posebne cilje uresničiti. Smo na strani Evrope, a nismo Evropa. Smo zvezani z njo, a ji ne pripadamo.

Britansko cesarstvo tvori zase zaokroženo trgovsko enoto. Ne pripada enemu delu sveta, ampak vsem: enako je silno v starem, kakor v novem svetu. Britansko cesarstvo je ena vodilnih in ob Franciji najmerodajnejša velesila Evrope; ono je še vedno rastoča moč Amerike, je izključni posestnik Avstralije, ima najbogatejšo zemljo Azije in je vodilna država v Afriki. Zato pravi lord Churchill: Angleži zasledujemo s simpatijami vseevropski pokret, toda ni v našem interesu, da se mu pridružimo, kar mi sami sebi zadošujemo.

Kakor vidimo, je angleški lord precej jasen in odkrit v svojih izjavah. Ako bi bil še odkritejši, bi lahko povedal še to, da je za Angleže

Marconijev poizkus prenosa električne sile na 22.500 milj daljave brez žice se je posrečil!

Včeraj je Marconi v Genovi pritisnil na gumb svojega aparata, istočasno se je razsvetlilo v Sidneyu na tisoče žarnic na ondolni Radio razstavi

Genova, 26. marca. Napeto pričakovanje, ali se bo Viljemu Marconiju, ki se nahaja tu na svoji jahti »Elettra«, posrečil s sigurnostjo napovedani poskus prenosa električne sile, s katero bo iz Genove užgal žarnice Razstave za elektriko in radio v Sidneyu, je doseglo danes (v torek) vrhunec.

Marconi bo jutri (v sredo) najprej po radiofonu pozdravil razstavo, ki se bo odvila ob 20 zvečer v Sidneyu, kar odgovarja 11. uri dopoldne v Genovi. Nato bo Marconi odposlal v svet val, ki bo deloval na relais, kateri je postavljen v Centralnem paviljonu razstave v Sidneyu, vsled česar se bodo užgale vse električne žarnice razstavnega prostora.

V mestu je zbrana množica dopisnikov vseh velikih svetovnih listov kakor tudi fotografov in kinematografov, ki hočejo filmati belo jahto in Marconija pred eksperimentom. Marconi sam je strogo odredil, da ga morajo pustiti popolnoma pri miru. Ves dan se je bavil s predeksperimenti za veliki dogodek, o kojega uspehu niti najmanj ne dvomi.

Genova, 25. marca. Marconi je včeraj, to je 24. t. m., dal o svojem nameravanem poizkusu intervju dopisniku »Giornale d'Italia«. Veliki znanstvenik in iznajditelj je izjavil, da njegov poizkus, o kojega uspehu je na podlagi predeksperimentov prepričan, ne pomeni še transmisije tolike električne energije, ki bi bila v stanu sama razsvetljevati sidneysko razstavo, ampak da bo samo prenesel toliko, da se bo sprožil »relais«, ki bo užgal naenkrat na tisoče žarnic po vseh razstavnih prostorih.

Marconi pa je iz svoje jahte že govoril z Avstralijo po radiotelefonu. Val malega aparata je pretekel 22.500 milj. Ker je Marconi govoril s Sidneyem po dnevi, je radi zemeljskega magnetizma moral izbrati daljšo pot za svoj val, in sicer: Evropa, Atlantik, Amerika, Pacifik namesto Evropa, Indija, Sumatra, Avstralija, ki je krajša, namreč 9700 milj. Po tej krajši poti je mogoče govoriti z Avstralijo samo po noči. »Govoril sem s Sidneyem.« je dejal Marconi, »okroglo eno uro. Glas je bil tako čist in razločen, kakor da bi govoril s kakšno

telefonsko številko v Genovi. Molej abso-lutno nobenih.«

Milan, 26. marca. n. Marconi je danes izvršil s svoe jahte v Genovi poskus, da polom pošiljalve električnega vala brezžično sproži razsvetljavo razstave v Sidneyu. Obenem so iz Sidneya takoj polom brezžične telefonske zveze javili, da se je poskus posrečil. Ogromna množica je v Sidneyu pozdravljala uspešni poskus, dočim je Marconi brezžično pojasnil v sidneyski radio razstavi svoj poskus. S pritiskom na gumb v Genovi je Marconi sprožil električni val, katerega je sprejela avstralska postaja in ga potem polom kabla avtomatično oddala naprej v Sidney. Tam je ta val sprožil električno strmo lamošnega električnega omrežja za razsvetljavo. Glavna stvar pri tem poskusu je 20.000 km dolga pol, ker je Marconi že večkrat poskusil slične eksperimente, tako n. pr. vodstvo ladij iz daljave po istem principu.

Pred nadaljnimi senzacionalnimi razkritji o aferi Kutjepova

Veliko ogorčenje v Franciji — Sovjetski poslanik Dovgalevski med skranci? — Kutjepov izginil v moskovskih ječah

Pariz, 26. marca. d. Razkritja lista »Liberté« o ugrabitvi generala Kutjepova po agentih moskovske vlade se poljuje. Direktor informacijskega biroja policijske prefektore v Parizu Perrier izjavlja, da bo policija v teku štirih dni v stanu pojasniti vse podrobnosti zločina, katerega ni opazovala samo ona dama, ki jo navaja »Liberté«, ampak še štiri druge priče. Obenem se pričakuje dopotovanje nekega člana francoske vojaške misije v Moskvi v Pariz, da pronač o usodi generala Kutjepova, kolikor je znano v Moskvi. »Petit Journal« piše, da je ona dama, ki je na bretoński obali opazovala, kako so Kutjepova vkrcali na motorno ladjico, ki je generala potem odvedla na parnik, kateri je križaril na visokem morju, po rodu Rusin in da zavzema zelo visok položaj. Molčala je dozdej samo iz strahu, da ne bi njeno razkritje obenem prineslo na dan, zakaj in s kom se je onega dne nahajala na bretoński obali. Dama je naposled svoje strahovito opazovanje razkrila le pod pogojem, da se ne objavi njeno ime. Tega najbrže tudi ne bo treba, ker so se iznenada oglasile še štiri priče, kojih verodostojnost izključuje vsak dvom. Nabrale so se pa razen tega še druge informacije, ki se popolnoma ujemajo z razkritji »Liberté«.

Veliko pozornost je vzbudila tudi avdičenca sovjetskega poslanika Dovgalevskega pri min'stru za zunanje zadeve g. Briand. To pa zato, ker se ve, da je g. Dovgalevski bil zaprosil za to avdičenca že, ko v francoskih listih še ni bil izšel članek, ki g. Dovgalevskega spravlja v zvezo z ugrabitvijo generala Kutjepova kot sokrivca.

»Liberté« sama, ki je prva prinesla raz-

kritje o ugrabitvi, piše, da v par dneh afera Kutjepova ne bo več noben misterij. Vsi krivci bodo razkrinkani pred vsem svetom. Ladja, ki je križarila na visokem morju, ko sta dva avtomobila pripeljala Kutjepova, da ga vkrcajo na motorno ladjico, je bila prišla v Cherbourg začetkom januarja brez vsakega tovara. Na visoko morje se je podala šele 25. januarja, ko so vkrcali na motorko Kutjepova. Sedem dni potem so ladjo signalizirali, ko je vplula v Baltik v smeri proti Kronštatu.

Kutjepova so po prihodu v Moskvo vkrčili v najbolj strahovite zapore, v tako zvano »Lubjansko«. To ječo stražijo Latiši in Mongoli, ki komaj znajo ruščino. Ujetniki v »Lubjanki« ne smejo z nikomur govoriti niti sprejemati pisma. V kletih se nahajajo mučilna orodja; tam tudi na smrt obsojene ubijajo. Rablja sta v »Lubjanki« dva: neki Rybo in Mago, ki sta sama več kot tisoč obsojencev umorila. Kutjepov se je nahajal v »Lubjanki« še pred enim tednom, zdaj pa je izginila za njim vsaka sled — sigurno znamenje, da so ga ubili.

»Victoire« piše: »Ne moremo delj verjeti, da bi naša vlada, kateri je na čelu tak mož, kakor je Tardieu, ne bila na višini položaja in da ne bi s Irinogi v Kremlju znala govoriti tako energično, kakor to zahteva naša narodna čast. Če se bo zločin boljševiškega režima docela razkril, če se bo strahoviti atentat, storjen proti mednarodnemu pravu, pojasnil pred vsem svetom, upamo še več: da se bodo vse kulturne države, predvsem Italija, Anglija in Nemčija, nam pridružile, da se postavi proti moskovskim zločinom jez.«

Stalin pred padcem

Varšava, 26. marca. d. Zaradi umikanja v zadevi kolektivizacije vasi je stališče diktatorja Stalina čedalje bolj kritično. Napadajo ga ljuto od dveh strani: od leve in od desnice. Levice mu očita, da se je ustrašil javnega mnenja v Evropi, desnica pa opozarja, da je Stalina že pred meseci svarila pred nasilno socializacijo, ki mora privedi do gospodarske katastrofe. Desnica zamerja Stalinu najbolj to, da je postavil pred enim mesecem pred sodišče inženjerja Me-

tudi mnogo bolj komudno, da ne prevzamejo kakih posebnih obveznosti in dolžnosti napram be-raški in neadini Evropi, kar se na tak način more angleški trgovec in diplomat mnogo bolj svobodno kretati. Z drugimi besedami: Anglija prevzema napram Evropi dolžnosti v izmeri kake male Švice, a pridrži si pravice svetovnega britanskega cesarstva! Za ostale evropske države dovolj jasen opomin, da prenehajo z brezplodnimi razprtijami in vojaškim medsebojnim ogrožanjem.

čka in Palčinskega, ki sta svarila fako njega kakor Kalinina pred kolektivizacijo. Meck in Palčinska sta bila kot »saboterja« obsojena na smrt in ustreljena, Buharin pa, ki ju je podpiral, odstranjen iz vodstva stranke. Sovjetski listi se trudijo publiko prepričati o umestnosti Stalinovega političnega in gospodarskega umika; kljub temu je opozicija proti Stalinu vedno močnejša in glasnejša, tako da se splošno računa z njegovim skorajšnjim padcem.

Francija nastopi proti sovjetom

Pariz, 26. marca. AA. Minister za zunanje zadeve Briand je sprejel ruskega poslanika v Parizu Dovgalevskega. Listi poročajo, da se je ta razgovor dotaknil tudi vprašanja novega časopisnega nastopa proti Sovjetom. Franco-ski nacionalistični listi zahtevajo reparacije za zločin, ki je bil izvršen z odstranitvijo generala Kutjepova.

Španska diktatura popušča

Madrid, 26. marca. n. Svak španskega kralja Infant Don Carlos je bil imenovan za poveljujočega generala v Kataloniji na mesto generala Barrera. Smatra se, da je Barrera preveč v stikih z bivšo diktaturo, posebno, ker vlada nasproti katalonskemu problemu ni tako nenaklonjena kakor bivša diktatura. Predsednik Berenguer je dovolil za mesec april 4 politična zborovanja v Madridu. Začela se bo torej svobodna politična propaganda. Bivši ministri diktatorjevega kabineta so v prisotnosti najstarejšega sina Primo de Rive sklenili, da ustanovijo stranko, pod imenom »Monarhistična narodna unija«.

Ureditev britansko-egipčanskih odnosov

Neapol, 26. marca. r. Na potu v London se je za nekoliko ur ustavila v Neopolu egipčanska delegacija za pogajanja o ureditvi odnosov med Egiptom in Veliko Britanijo. Delegacijo vodi predsednik egipčanske vlade Nahad Paša, ki je izjavil časnikarjem, da so predlogi angleškega zunanje ministra Hendersona samo deloma sprejemljivi. Za končno ureditev britansko-egipčanskih odnosov so potrebna obsežna pogajanja, ki naj rešijo vsa sporna vprašanja.

Sporna vprašanja so sledeča: 1. popolno priznanje neodvisnosti Egipta; 2. umaknitev angleških čet iz Egipta; 3. ureditev uprave vodnega prometa na Nilu; 4. vprašanje Sudana.

Nahad Paša je mnenja, da bosta vprašanja Sudana in umaknitve angleških čet predmet najdaljših diskusij, ker sta ti dve vprašnji v zvezi z vojno zaščito sueškega prekopa. Po mnenju Nahad Paše bo treba te zadeve urediti tudi v sporazumu z Grčijo in Italijo, ker imata ti dve državi največ svojih ljudi naseljenih v Egiptu.

Prusi še vedno bojevit

Königsberg, 26. marca. r. Vzhodno pruski zbor je z 42 proti 31 glasovom sprejel predlog, da naj se naprosi nemška vlada, naj v odgovor poljski aktivnosti v nacionalnem vprašanju posveča tem večjo pažnjo gradbi oklopnih križark tipa »B«. Razen tega naj se izvršijo predpriprave za obrambo meščanstva proti napadom s plini in iz zraka. Za predlog so glasovali nemški nacionalisti, nemška ljudska, gospodarska stranka in zastopniki industrije, proti pa socialisti, dočim se je centrum odtegnil glasovanju.

Zakon proti terorju

Dunaj, 26. marca. r. Prvi odbor narodne skupščine je včeraj na predlog zveznega kanclerja dr. Schoberja izbral pododbor za izdelavo zakona proti terorju. Dobil je nalogo, da naj do petka konča pogajanja o tem zakonu in da naj ta dan iznese prvemu odboru svoje poročilo. Predsedstvo pododbora je sprejel bivši zvezni kancler dr. Ramek.

Ljubljanska proračunska debata

Proračun sprejet — Večina izmenjevalnih predlogov odklonjena — Vodarina pa vendarle znižana na 9 odst. — Potek razprave

Pred sejo ljubljanskega občinskega sveta se je po Ljubljani mnogo govorilo, da bo seja viharina in da se bo vsaj delno govorilo o maloštezijski družbi. Toda seja je potekla mirno in ko je župan javil, da je odstavil z dnevnega razpravo o maloštezijski družbi in o računskih zaključkih, kakor je to zahtevalo 19 občinskih svetnikov, se je vedelo, da bo razprava mirna.

Iz govorov vseh občinskih svetnikov je bilo vidno, da ni nihče za sedanjim proračun navdušen, temveč da bi si vsakdo želel precej drugačnega proračuna. Samo škoda, da ni noben govornik omenil, kako naj bi vsaj približno lep proračun izgledal. In to bi bilo najbolj potrebno, ker je res že čas, da se napake iz prejšnjih proračunov ne vlečejo neprestano iz proračuna v proračun. Ravno v tem pogledu bi moral odpreti ekspozit finančnega referenta čisto nov horizont.

Prav radi priznamo, da je imela letos mestna občina prav posebno težavo pri sestavi proračuna, deloma vsled novih bremen, ki jih je morala prevzeti, deloma pa vsled zmanjšanih izdatkov. Prav zato pa bi pričakovali, da bi se vodila proračunska razprava posebno vestno in vsestransko ter čisto brez vsakega apriorizma, ki se je na večerajšnji proračunski seji pojavil le premočno. Priznamo tudi to, da so se pojavile marsikake tendence k boljsemu, toda moglo bi jih biti več, ker so te tudi skrajno potrebne.

Proračunska seja je za vsakega Ljubljančana najvažnejša in zato bi bilo pričakovati, da bo za sejo vladalo največje zanimanje. Galerija pa je bila dolgo časa čisto prazna in v tem vidimo velik nedostatek. Ali res ni mogoče vzbuditi zanimanja v ljubljanskem meščanu za ljubljanski proračun? A to zanimanje je treba vzbuditi, ker se s tem vzbude tudi vse tvorne sile prebivalstva. To zanimanje pa more vzbuditi le dobro sestavljen proračun na podlagi dobro prevzete občinske politike. Drugo leto, ko ne bo več letošnjih težav, bo to brez vsega dosegljivo, samo treba upoštevati dobrohotno kritiko in pokazati ono dobro voljo, ki je v proračunski debati neobhodno potrebna.

Predsedstveno poročilo

Četrta na šest je župan dr. Puc otvoril sejo in pozdravil navzoče. Sporčil je, da je smatral z ozirom na katastrofalne poplave v Franciji za svojo dolžnost, da je izrekel sožalje mestne občine pariškemu županu, ki se mu je zanj zahvalil s toplimi besedami.

Dalje se je spomnil težke izgube, ki je zadela češki narod z Jiraskovo smrtjo. V lepih besedah je orisal pokojnikovo pisateljsko delovanje ter njegov velik pomen in vpliv na češki narod. Pisatelj enač po možnosti svojih zasnov romanov velikemu poljskemu pisatelju Sienkiewiczu. Jiraskovi romani so mogočno vplivali na češko narodno čustvovanje. Slava Jiraskovemu spominu!

Tudi jugoslovanski narod je doletela težka nesreča s smrtjo očeta istrskih Hrvatov in Slovencev dr. Laginje. Laginja je bil narodni preporoditelj. V istrskem deželnem zboru in v dunajskem parlamentu je bil eden izmed tistih, ki je igral najplavnejšo vlogo. Vedno se je bojeval za svoj narod. Tudi za uspeh majske deklaracije si je pridobil velikih zaslug. Po preobratu je bil imenovan v Narodno veče, l. 1919. pa za hrvaškega bana. Za svojo ožjo domovino si je pridobil neprecenljivih zaslug. Zato je naša dolžnost, da se oddolžimo njegovemu spominu in pozivljamo občinski svet, da zakliče obema pokojnikoma trikratno »Slavo«. Obč. svetniki so stoji poslušali oba spominska govora ter zaklicali velikima pokojnikoma trikratno: »Slava!«

Dve točki odstavljene z dnevnega reda.

Župan dr. Puc je nato javil, da je odstavil z dnevnega reda razpravo in sklepanje o računskem zaključku, ker ta še ni bil razgrnjen 14 dni, kakor zahteva to občinski red. Ravno tako odstavljajo župan z dnevnega reda tudi razpravo o maloštezijski družbi.

Odstavitev obeh teh točk z dnevnega reda so zahtevali nekateri obč. svetovalci.

Iz govora finančnega referenta

Iz obširnega, 35 na stroj pisanih strani obsegačnega ekspozita, navajamo le nekatere najvažnejše stvari.

Proračun je bil gotov že začetkom novembra l. 1929. in začetkom decembra je bil razgrnjen v mestnem knjigovodstvu. Proti proračunu so prijavili svoje pomisleke gostilničarji, hotelirji, hišni posestniki, avtobusni podjetniki in g. Oskar Žužek. Vsi ustavitelje banov in maksimiranja trošarine na alkohol pa je mogel biti proračun gotov šele marca meseca.

Redni promet izkazuje 48.442.398 potrebščin in 47.303.230 kritja, torej primanjkljaja 1.139.168 dinarjev.

Pri izrednem prometu se dobi kritje v še neizbranih posojilih, za dela pa je najeto novo posojilo v višini 7.025.507 Din.

Sedanj proračun je sestavljen v glavnem tako kot lani, bodoči pa bo spremenjen v tem smislu, da bodo strogo ločeni osebni in stvarni izdatki. Tudi se bodo plače in mezde izkazale na enem mestu, ker je sedanja porazdelitev oteževala pregled.

Potrebnost je nadalje, da se modernizira knjigovodstvo. Sistem kameralistike pa naj ostane neizpremenjen. Te reforme se bodo izvedle z novim proračunskim letom.

Po odobritvi proračuna se bo izvedla pregrupaacija v knjigovodstvu in se ustanovile te skupine: personalna, šolstvo, hiše, davčine, zgradbe, občinska posojila, zdravstvo in soc. skrbstvo, podjetja in ostalo.

Nato je prešel referent na posamezna poglavja proračuna.

V občinski upravi je nastavljenih 367 pramaličnih in 71 pogodbenih nameščencev. Pokojnine in vdovnine se plačujejo 164 osebam.

Pri aktivnih uslužbenih odpadke na nespremenljive dohodke 32,14%, na spremenljive (draginske doklade) pa 67,86%, kar vsekakor ni zdravo.

Mnogo previsoki so izdatki za pokojnine, okroglo 25% vseh izdatkov. To pa predvsem vsled tega, ker ima 56% uslužbenecv vstetih poleg učinkovitih službenih let še druge.

Omenja potrebno nove službene pragmatike ter opozarja na potrebno zvišanje plač, ko izvede država novi uradniški zakon.

Uprava se naj zboljša s tem, da se sedanjih 20 referentov zniža na 8, relativno samostojnih oddelkov.

Glede najemnin v mestnih hišah je omenil, da je revizija najemnin navzdol izključena.

Stanovanjsko akcijo bo morala občina, ker se vedno manjka 2200 stanovanj, podpirati z garantiranim kreditom.

Glede davčin pravi, da je obremenitev konzumentov z uvoznimi znosiliva, ker znašajo stroški za konzumenta z družino povprečno na mesec le 10 do 20 Din.

Doklade se bodo pobirale takole: na zemljino 135%, na zgradarino 85%, rentnino 135%, pridobnina 40%, povsod 10% manj, na družbeni davek pa 175%, to je za 10% več.

Obč. svet. Tavčar je nato obširno govoril o vseh poglavjih proračuna ter zaključil svoj govor s temi besedami:

»Aspekt v tekočem proračunskem letu je kljub težkostim, ki so se pojavile glede kritja primanjkljaja, ugoden, kajti poleg normalnih del bomo predvideno začeli graditi carinarico, regulirali Ljubljano, tramvajsko prego se bo razširila, na programu so občinska cestna in kanalizacijska dela, ki bodo dala obilo zasluga delavolnim in poleg tega gotovo blagodejno vplivala na omilitve brezposelnosti, kar bo gotovo razbremenilo tudi proračun za socialno skrbstvo.

Tu delom se pridruži še reforma administracije, modernizacija knjigovodstva, izvedba službene pragmatike — naloge skrajne važnosti, katerih ureditev bo omogočilo le skupno solidarno delo nesvseh v korist občine in občanov. Zato prosim občinski svet, da glasuje za proračun.

Debata.

Kot prvi se je prijavil k besedi ravnatelj Jugoslovanske tiskarne,

obč. svet. Karl Čeč

Njegova izvajanja so bila ostra, a vseskozi silvarna in tudi efektivna. Prav zato pa nekateri niso mogli poslušati njegovih izjav mirno in so skušali z medklici motiti govornika in sicer v tej meri, da je pozneje nastopil proti takemu načinu debata dr. Ravnihar. Govornika pa medklici niso spravili z ravnotežja in tako je bila zlasti med govorom obč. svet. Čeča proračunska razprava dokaj viharina.

Govornik se je najprej pritožil, da ni mogel v pičlih petih dneh, kar mu je proračun na razpolago, pregledati vse zaprašene predale proračuna. Nato pa je prešel takoj v zelo konkretne podrobnosti proračuna.

Za gasilski kongres dovoljena vsota 300.000 Din je previsoka. Vsi smo za gasilstvo in gasilci bodo našli pri nas vedno odprte roke. Toda 300 tisoč Din je preveč.

Župan dr. Puc: »Koliko pa predlagate?«

»Predlagam 200.000 Din.«

Govornik omenja nato županov reprezentacijski fond v višini 250.000, ki se mu zdi tudi previsok.

Župan pojasnjuje, da je ta denar za vso reprezentacijo občine in da ne gre v njegov žep niti dinar. S tem denarjem tudi on ne razpolaga, temveč občina.

Obč. svet. Čeč pravi, da se mu ta znesek vseeno zdi previsok in predlaga njegovo znižanje na 150.000 Din.

Odvaženje snega. V lanskoletni najhuši zimi se je porabilo 478.000 Din. Ker je letos še minulo troje zimskih mesecev in sta pred nami le še dva (november in december), predlagam znižanje od 600.000 na 350.000 Din.

Vodarina.

Pred vojno smo plačevali 5% vodarine, sedaj pa 10%. Vodarina donata letno 5 mil. 800.000 Din, zagrebška vodarina donata le 6 mil. Din, dasi je Zagreb trikrat večji od Ljubljane. Razlika je torej 200.000 Din. Pri nas je vodarina tako visoka, da bomo vso industrijo odvrnili. Vodarina bi se morala znižati na 6%.

Sedanja vodarina je 10krat višja kot l. 1914. Iz tega je jasno, da mestna občina dobiha devetkratne predvojnne dohodke. Storit nam je vse korake, da se zniža vodarina na 6% oziroma 3%, kar je mogoče storiti brez nevarnosti za mestne finance. V Zagrebu se plača letno vodarino od ene sobe in ene kuhinje 24 Din, v Ljubljani pa — poslušajte dobro — 400 Din. (Ugovor. Hrup. Pritrjevanje.) Prišlo je že tako daleč, da grade tovarne vodnjake, ker je mestna voda predraga.

Tovarna Saturnus bi morala plačati 220.000 Din, Jugoval. tiskarna 300.000 Din, obe sta rajši zgradile vodnjake in je tako mestni vodovod ob te dohodke.

Elektrarna.

Tu je isti slučaj. Saturnusu je bila pripravljena dati mestna elektrarna tok po 1.80 Din. Ker je bilo to tovarni predrago, je vzela tok pri elektrarni Česen po 1 Din. Tako je elektrarna izgubila velikega naročnika.

Na drugi strani pa sem opazil, da se je Sokolu L. odpisalo za 34.500 Din, maloštezijski družbi pa se je računal tok po 1.30 Din, dasi znašajo proizvodni stroški 2.50 po KW.

Ugotovil sem, da so se 22. in 31. jan. oddale mestne vožnje za tri leta neki tvrdki in je bilo prikrajšano da bi se razpisale, s čemer se je bilo prikrajšano lastno podjetje, mestna pripraga. Vprašam, kdaj se je o tem sklepalo. Ali se je to delo oddalo na lastno pest s pristankom župana? Pogodba se glasi na tri leta. Nič ne bi imeli proti temu, če ne bi imeli mestne priprage, kaj je 36 komi. Do lei je ta izvrševala ta dela, kaj bo pa delala sedaj?

Poleg tega opazim, da se pri raznih obratih tok računa zelo različno. Tiskarne plačujejo pogonsko silo po 3 Din, luč po 6 Din. Neko tiskar. niško podjetje pa plačuje oboje po 3 Din že tekom dveh let.

Maloštezijska družba

izkazuje deficit. Je pa tu še neki drugi deficit, ki je skrit. Družba bi morala plačati 360.000 Din mitnine, a je ne plačuje. Če bi to bilo konkurenčno podjetje, ne bi imeli ne deficita in prejeli bi še 360.000 Din za mitnino.

Veselični davek.

Čeprav smo slišali, da je imela občina lani primanjkljaj, se je pri veseličnem davku postopilo, ko da bi imela občina zlat rudokop. Kinematografom se je silno znižal davek in sedaj plačujejo kinogledališča na dan le 25 Din davka. Preje pa so plačevala kinogledališča na mesec po 20.000 dinarjev, kar bi vrglo mestni občini najmanj 700 tisoč Din do 1 mil. Din letno. Veselični davek se je znižal ne vem po katerem predlogu mesto 25% na 8%, oziro. 10 para na listek. Zadnji čas ču'em celo, da se namerja ta davek celo ukiniti. Gotovi gospodje morajo imeti zato posebne razloge, s čemer škodujejo mestno občino za stotisočke. Baš

tu naj bi se našli viri za ravnovesje proračuna, ker uprav kinopodjetja delujejo z velikim dobičkom.

Tu je prišlo do precej burnega intermezza, ki pa je imel tudi svojo veselo noto. Neki obč. svet. je namreč zaklical: »Saj smo davek na nočni obisk gostiln sploh odpravili.« Nakar mu je dejal obč. svet. Čeč: »Ampak tu ne gre za oštarije, temveč za kinogledališča.« (Splošno veselost.)

Glede nabavk bi omenil: V različnih proračunih najdemo, da se plačujejo drva po 120, 150 in 200 Din. To je gotovo predrago. Zagonetne so tudi postavke pri popravilu streh. Povsod so enake postavke po 2000 Din, brez ozira na velikost hiše in ne da bi se prej ugotovilo, ali je potreba nujna ali ne.

Mestni pogrebni zavod.

(Obč. svet. Turk: »Ta bo pa sam sebe pokopal.« Veselost.)

Pogrebni zavod. Pri njem je občina do sedaj odkupila pet koncesij. Za Dobriletovo je dala valorizirano 1 milj. 100.000, za Turkovo valorizirano 2 milj. 750.000, za železničarsko in državnih uslužbenecv 80.000 Din, za Rojinovo 240.000, za Concordio 450.000 Din, skupno za vsa ta podjetja (valorizirano) 4 milj. 420.000 Din. Sedaj se predlaga, da se odkupi tudi Gajškovo podjetje. Z ozirom na slabe skušnje se mi zdi pogrešno, da bi se odkupilo novo podjetje, ker bi se takoj osnovalo novo konkurenčno podjetje.

Kupnina za sedanje poslopje pogrebnega zavoda je znašala 1 milj. 200.000 Din. Adaptacijska dela so stala 920.000 Din. Skupno 2 milj. 120.000 Din. Marsikako hišo sem že videl, toda če je adaptirana stavba vredna 2 milj. 120.000 Din, je veliko vprašanje. Kako je mogoča rentabilnost, če imamo opravka s tako visoko postavko. Ni mogoča!

Gradbeni odsek je prepustil, da so se gradili novi objekti ob cesti, ki ne odgovarjajo regulacijskim predpisom. Regulacijski predpisi so se popolnoma prezrli, in to kritiziram. Moja kritika je silvarna, nikakor ni umestno, da se mesini regulaciji načrt ignorira.

Mestna pripraga izkazuje minus. Mestni konji so naredili dnevno 1½ vožnje. Od sedaj pa je, ko so se oddale vožnje za tri leta drugam, je mestna pripraga upokojena.

Jako odlozna točka je kopališče v Mednem. Ali je občinski svet sploh to vprašanje obravnaval? Ali se ni sklenilo to brez občinskega sveta, kakor to čita list »Moj dom«? Za Medno se je izdalo 150.000 Din, ki ne izkazujejo nobenega donosa. To smo doživeli flakso, ker se gradijo konkurenčna kopališča na Ježici.

Kdo je odgovoren za ta izdatek? Ali je sploh obč. svet o tem govoril? (Obč. svet. Rupnik: »Jaz sem že glasoval za.«) Ko je govornik omenjal še razsodbo upravnega sodišča v Celju, je prišlo do hrupnih medklicev.)

Obč. svet. Čeč je nato predlagal, da se reorganizira knjigovodstvo in da se vsa mestna podjetja centralizirajo. Le tako bi se moglo polno izrabiti vse sile in se ne bi dogajalo, da bi česte razkopavale enkrat za plinsko napeljavo, drugič za električno in potem za vodovodno. (Obč. svet. Rupnik: »To se ne da. Cesta se mora vnesti.« Ugovori.)

Kljub temu, da je naša Mestna hranilnica izredno cveloča, se mi vendar zdi, da je za mestno občino velika nesreča, ker se zatekamo v vsaki potrebi na Mestno hranilnico, da križemo svoje potrebe. Zato se premalo varuje. Poleg Mestne hranilnice je edino zatočišče še: Obdavčenje potom užitnine.

Govornik je zaključil svoja efektivna izvajanja z izjavo, da bi prav rad glasoval za proračun, če bi bil prepričan, da bi se delalo res objektivno. Ker pa tega prepričanja še nimam, prosim za pojasnila o stvareh, katere sem navedel.

Župan dr. Puc

Vodarina v proračunu 2.888.000 Din se je postavila po prejšnjem proračunu. Efekt je znašal samo 2.811.000 Din. Letos se je šlo na 3 milj. Popolnoma isti slučaj je pri veseličnem davku. Ta predpis se ni spremenil. Računski efekt je znašal samo 363.000 namesto 425.000 Din. Tendenca je padajoča. Radi tega se je vnesel znesek 350.000 Din, kar odgovarja finančnemu efektu. Tako je mogoče delati proračun. Pri davkih smo lansko leto zgubili 700.000 Din, ker so bili previsoki proračunani.

Drva so se postavila v proračun po dnevni ceni, s čemer je računano, da se bodo plačevala po dnevni ceni. Če so cene različne, je vzrok v dovozu in kvaliteti. Glede pogrebnega zavoda se strinjam. Kritika je v redu. To je zadeva prejšnje občinske uprave. Glede Mednega je občinski svet dvakrat sklepal, in sicer ob Hribarjevem predlogu, da se naj ne zgradi, občinski svet pa je sklenil, da se zgradi. Drugič pa ob Prelihovi pritožbi, ki je bila zavrnjena. Upravno sodišče je mislilo, da je bila formalna napaka in nam daje navodila, kako je treba postopati. Kopališče stoji in je plačano. Kopališča niso bila nikdar rentabilna podjetja, marveč so to socialne ustanove. Če je mnogo kopališč, javnih in zasebnih, je to samo dobro. Kopališče se nikdar nobeno ni rentiralo in se tudi »Ilirijac« ne bo rentirala. Glede drugih opazk bodo dali odgovor referenti sami.

Dr. Ravnihar,

V začetku svojega govora navaja, da smatra za nedostojno, če se z opazkami spremlja govornika. V občinskem svetu so nekateri novi gospodje, ki ne morejo biti poučeni o vseh podrobnostih. Marsikdo opira svoje informacije na napučne številke. Če se te napučne informacije spremljajo z ironiziranjem, ni to dostojno te zbornice.

Proti predloženemu proračunu imam formalne pomisleke. Proračun ni bil pravilno razgrnjen. Bodo korektni? Če bi bili korektni, bi si lahko prihranili polovico čeltnikov, ki padajo v javnosti. Imamo občinski red in občinski zakon iz l. 1887., oziroma dopolnilo iz 1910. Marsikatero posledico izvirajo od tod, ker se občinski zakon ni točno upošteval. Proti besedilu in smislu tega statuta je bil občinski svet večkrat razpuščen v prejšnjih letih. Bil sem eden od tistih, ki sem bil odločno proti temu, da bi se iz strankarskih razlogov razpuščal občinski svet. S tem smo prišli do gerentov, kar ni bilo občini v prid. Rušila se je kontinuiteta. Vsak teh novih gospodarjev je gospodaril po svojih vidikih in sistemih. Radi tega je moralo priti do nereda.

Službena pragmatika natančno določa za uradništvo skupino, napredovanje in plačilne stopnje. Če bi službena pragmatika točno izvrševali, ne bi bilo takega kaosa v personalnih, kakor so. (Klici: »Res je!«) To moramo popraviti. Če bi bilo vse uradništvo na tistem mestu, kamor po uradniški pragmatiki spada, bi bilo četiri- do izdatkov manj za uradništvo, kakor jih je sedaj. (Res je!)

Vsak občan ima pravico, pritožiti se proti proračunu. Občani bodo predvsem zgrabili za formalne hibe. Zoper nje bodo napravili pritožbo na bansko upravo, ki lahko iz teh razlogov ovrže proračun. Kaj bo prišlo iz tega? Nov ex text!

Občinski zakon natančno določa, kako je obravnavati proračun. Najmanj dva meseca pred proračunskim letom ga je predložiti občinskemu svetu, ki mora biti v skladu z državnim proračunskim letom. Ta zakon nas veže. V smislu zakona bi se moralo pričeti proračunsko leto s 1. aprilom. Navodila finančnega ministra, ki so bila objavljena v »Uradnem listu«, ne spreminjajo zakona. To je pravno stališče. Proračun mora iti skozi vse odseke. Potem se mora predložiti občinskemu svetu dva meseca pred proračunskim letom, to je 1. novembra 1929. Iz poročila smo slišali, da se to ni zgodilo. Uvažujem vse razloge, ker so tehnične značaja.

Nato dobi proračun v roke finančni odsek, ko ga ta konča, se mora proračun razgrniti javno občanom na vpogled. Ne zadostuje, da se izdele mestnega knjigovodstva predloži, ker je danes predložen popolnoma drug elaborat. S tem je bila kršena določba o razgrnitvi proračuna in o pravici, ki pristojajo občanom, da bi imeli vpogled v proračun, kakor ga imamo danes pred seboj, in sicer 14 dni preden pride v razpravo.

Sklepi proračun je dan z dnevnega reda, ker je bil šele danes predložen, biti pa mora razgrnjen 14 dni. Začetni moramo z novim življenjem po zakonu. Če se bomo držali zakona, ne bomo doživeli takšne razsode, kakršna je razsoda upravnega sodišča glede Mednega. Razsoda pravi: Sklepalni ste, da se ne zgradi, niste pa sklepal, da se naj zgradi. Ta razsoda je blamaža za občinski svet.

Zato ne morem predlagati drugega kakor to, da se sklepanje o proračunu odloži, o proračunu pa razpravljamo vseh 14 dni, in sicer prav temeljito.

Obč. svet. Orehek

Najprej je odgovarjal na nekatere očitke predgovornikov. Tako je omenil, da je bil oddan prevoz premoga g. Turku na seji upravnega sveta elektrarn. Glede toka tiskarn je omenil, da se je Delniški tiskarni dovolil tok tudi za luč po 3 Din po pogodbi, ker bi drugače ta ne jemala mestne elektrike. Drugim tiskarnam se je za l. 1928. znižal tok od 4 na 3 Din. Nato je nadaljeval:

»Predloženi proračun za leto 1930. pač ni idealen, vsaj za tiste ne, ki bodo morali na podlagi predloženega proračuna največ prispevati v kritje občinskih potrebščin. Dajate so nepravilno razdeljene. Dve tretjini bremen bodo morali nositi šibkejši, to je neposrednoji sloji, med katere spadajo ne samo delavci, temveč tudi vsi državni in zasebni nameščenci, mali trgovci in obrtniki ter mali hišni posestniki. Ščitilo pa se je v vsakem ožiru one, ki bi lahko po svojih dobičkanostnih podjetjih res veliko več žrtvovali v kritje mestnega proračuna. Veletrgovine in veleindustrije ter težki kapital bomo primeroma le malo obremenjeni. Pa še tisto, kar bi morali ti res iz svojega lastnega žepa plačevati, bodo prevallili na ramena konzumenta. Ako bi kdo izmed teh trdil, da ni res tako, mu ne bo nihče verjel, nasprotno pa je res, da bo imel tudi še sam dobiček, kajti pribil bo več, kakor mu bo treba odrajtovati in njegova pot do blaginje, pri kateri mu bo treba plačevati davšine, bo dobro nagrajena.

To sem hotel ugotoviti. — Res pa je, da se ravno mali človek zaveda, da je brez davkov, torej brez dohodkov, nemogoče vzdrževati občinsko gospodarstvo. — Mali človek se pa tudi zaveda, da je ta visoki proračun diktrala višja sila. — Marsikaj bi lahko odpadlo, ko bi se nam direktno ne naložilo, da mora občina skrbeti za stvari in dajati dajate, ki jih prej ni bilo treba.

V nadi, da bo prihodnji proračun za malega pravilnejši, socialnejši, da se bodo očitne krivice, ki se nahajajo v predloženem proračunu, odstranile, bom glasoval za ta proračun in prosim tudi vas vse, ki se zavedate, da občina mora dobiti svoje kritje, glasujte za ta proračun.

Javnost pa naj se zaveda, da nosi večino bremen mali človek in da le-ta krije v resnici vse potrebščine mestne občine.

Občinski svetnik

dr. Gregorič

omenja najprej tri činitelje, ki upravljajo občinsko premoženje: občinski svet, magistrat in gremij in občani. Vsi trije činitelji pa so navezani na zakon, to je občinski red. Obžaluje, da se s proračunom ni bavil noben občinski odsek in noben upravni odbor. Ta proračun je popolnoma nekaj drugega kakor pa razgrnjeni proračun. Kontrola občanov nad tem proračunom je iluzorična. Prav isto velja za računski zaključek. Zato govornik predlaga obširno izdelan predlog, ki naj v bodoče omogoči kontrolo občinskega gospodarstva s strani občanov. To kontrolo omogoča že dosedanj občinski red in govornik nato temeljito interpretira občinski red, v koliko je bil ta vpoštevani in v koliko ni bil vpoštevani pri sedanjem proračunskem predlogu. Glavne misli njegove interpretacije so: Proračun naj se razgrne najmanj v petih eksemplarnih občanom na vpogled, korporacije pa naj dode proti primerni odškodnini do dva eksemplarna proračuna, če se pred razgrnitvijo za to oglase. Ta proračun mora imeti fiksne številke in fiksno besedilo, ki pride pri proračunski debati v poštev. Osnutek mestnega magistrata pa je bil v finančnem odseku popolnoma spremenjen. Ako se tako postopa, je odvzela občano možnost vpogleda v pravilni proračun. Finančni odsek mora imeti dovolj časa za končno redakcijo proračuna. Prav isto velja tudi za računske zaključke in tudi za že sprejete proračune in računске zaključke.

S proračunom gospodarji le magistrat pod predsedstvom župana in le on in oba sta odgovorna občinskemu svetu za pravilno gospodarstvo z mestnim proračunom. Le občinski svet pa sme spreminjati postavke proračuna in proračuna mestnih podjetij. Virmanji se smejo izvršiti le med postavkami enega in istega poglavja. Vse druge spremembe proračuna mora predložiti magistrat občinskemu svetu, oziroma tudi finančnemu ministru. Nujno potreben je kontrolni urad za gospodarstvo z mestnim proračunom. Tak kontrolni urad je odobril finančni odsek že jeseni l. 1928., predloga pa ni izvršil. Računski zaključki bi morali označevati vse virmane in povzila kreditov. Govornik nato predlaga še navodila za oskrbovanje glavnice 6% obligacijskega posojila in njegovega amortizacijskega zalkada. Ta navodila naj olajšujejo gospodarstvo in amortizacije tega posojila.

Obč. svet. Utratnik ugotavlja, da delojemalske organizacije niso bile vpoštevane za mnenje o mestnem proračunu kakor delodajalske. Ne smatra pa za oportuno, da bi se pridružil protestom delodajalskih organizacij, pač pa je treba dati duška prepričanju, da delavski stan ni zadovoljen z načinom gospodarstva pri mestni občini in pa s proračunom, ki je predlagan. Analiza našega narodnega gospodarstva kaže dejstvo, da 50% vseh dohodkov izvira iz dela, 50% pa iz kapitala. Ali dohodki iz dela so lažje obdavčljivi, ker jih je lažje prijeti, kakor pa dohodki kapitala. Davčna politika mestne občine nikakor ne kaže volje, da bi usmerjevala svoj davčni program bolj proti kapitalu kakor proti delu. Govornik ne verjame,

Običajna 3. stran na 7. strani

da magistrat ni mogel izvesti davka na spekulacijo s parcelami in na prezidavanje stanovanj v trgovske lokale — dva davka, ki sta bila lani odobrena. Da v tem smislu mestna občina nadaljuje s svojo davčno politiko, kaže naslednje razmerje: Iz proračuna so črtani 3 mil. Din trošarine na vino, za katere je dobila občina nadomestilo v vodarini, ki je zvišana za 1 mil. Din, v uvoznini na mleko za 500.000 Din, v uvoznini na moko za 500.000 Din in v uvoznini na olje ter kavo, ki je tudi zvišana za 500.000 Din. Torej je povišana uvoznina na tiste živilske potrebščine, ki jih potrebujejo najrevnejši sloji. Ni zdravo in dobro gospodarstvo, da se popije več vina in konsumira manj moka. Ta politika z mestnim gospodarstvom ni prava.

Obč. svet. Rutar izjavlja prav tako, da davski stan nikakor ni zadovoljen z mestnim gospodarstvom in ne more biti zadovoljen s sedanjim proračunom, ki naklada največ bremen delavstvu. Tudi rekompensacija delavstvu z obljubljenimi deli, to je z regulacijo Ljubljane, z zgradbo carinarnice in tramvaja, bo storjena delavstvu le prav majhna usluga, zakaj omejila bo le začasno brezposelnost, celotno delavstvo bo pa le oškodovano.

Obč. svetnik Dachs se je odpovedal besedi, čeprav se je poprej prijavil.

Obč. svetnik ing. Zupančič ugotavlja, da se mora ta proračun naslanjati predvsem na gospodarski program mestne občine. Izdatki tega proračuna so večji kakor lanskega, kar je pač povzročila prevladitev gotovih bremen od centralne uprave na občino. Govornik zahteva, naj se v bodoče personalni izdatki ne večajo več. Z novo uvoznino so prizadeji tako producenti kakor konzumenti. In zato grozi nevarnost emigracije obrtni in delavstva iz Ljubljane. Industrija v Ljubljani nima ugodnih tal, ker so voda, elektrika in stavbišča predraga, treba pa je ukreniti vse, da bo tudi industrija v Ljubljani konkurenca zmožna. Treba je ustvariti gospodarski program, ki naj obsega investicijska dela mestne občine v prihodnosti.

Obč. svet. dr. Fettich zavrača predloge obč. svet. dr. Ravniharja in trdi, da je bil proračun formalno pravilno predložen. Daleč zavrača spremenišne predloge obč. svet. Četa radi znižane postavke za gasilski kongres in za znižanje reprezentacijske doklade, češ, da je oboje v interesu tujkega prometa. Tudi kinematografi so obdavčeni drugje mnogo bolj in govornik ni za povišanje je teh davčnin. Proračun je dober in predvideva večjo razvojno moč za razvoj Ljubljane v industrijskem tuisko-prometnem oziru. Ta proračun je znatno boljši od lanskega. Zato bo glasoval zanj.

Občinski svetnik Mohorič natančno kritizira strukturo proračuna. Ugotavlja, da faza novih upravnih reform, ki nakladajo občinam nova bremena, še ni končana in s podobnimi ukrepi, kakor so bili dosedanj, je treba računati. Vsota samo nekaterih povišanj v posameznih poglavjih je večja, kakor pa znašajo vse doklade na državne davke. V Ljubljani je treba privabiti industrijo in si s tem ustvariti nove davčne vire. M. ni dolgov znašalo 160 mil. Din, to je 2800 Din na vsakega prebivalca. Z najemanjem novih dolgov je treba jeniati. Treba je ustvariti likvidacijski, investicijski in sanacijski program za prihodnja leta. Ne gre, da bi razne pasivne postavke v mestnem gospodarstvu krile del svojih potrebščin iz prebitka, dobička mestnih podjetij. To ovira mestnim podjetjem konkurenčno zmožnost. Govornik predlaga predvsem zaradi uvoznine, naj občinski svet sklene principielno elasticiteto uvozninske tarife, to je da jo lahko župan s finančnim odsekom in po nasvetu zbornice za Tol vsak čas primerno spreminja, kakor to zahtevajo interesi mesta. Govornik pa predlaga že sedaj nekatera važna olajšanja v predloženi uvozninski tarifi. Daleč predlaga tudi resolucijo, ki prosi vlado, naj uvažuje težak položaj občin ter jim v bodoče ne naklada več novih bremen ter jim ne zmanjšuje njihovih dohodkov. Govornik zahteva, naj se tudi o področnostih proračuna, ki jih ni mogoče izvesti v debati, razpravlja v javni anketi. (Obč. svetnik dr. Ravnihar: »To smo že lani sklenili, pa se ni izvršilo.« Zupan dr. Puc: »Smo imeli tudi tri proračune, pa zopet ne po naši krivdi!«)

Obč. svet. Musar govori predvsem o razmerah na živilskem trgu. Ugovarja povečanje uvoznine na živino, kar je hud udarec za mesarje in konsumente. Tudi pristojbine na klavnici so previsoke.

Govorili so še obč. svetniki Mihečič, Lovša, Jeglič in Rupnik. Prva dva sta stavila manjše spremenišne predloge k proračunu. Obč. svet. Jeglič pa se je toplo zavzel za izplačilo katehetskikh nagrad mestnim katehetom.

S tem je bila lista govornikov izčrpana. Zaključno besedo je imel finančni poročevalec obč. svetnik Tavčar. Izjavlja, da ne namerava odgovarjati na vse pomisleke, iznežene v teku debate proti proračunu, temveč samo na stavljene predloge. Najprej zavrača predlog dr. Ravniharja. Proti očitkom formalno nepravilne predložitve proračuna se govornik izgovarja na dosedanja praksa. Predlogi dr. Gregoriča naj se odkazuje odsekom. Govornik zavrača in odklanja spremenišne predloge obč. svetnika Četa, sprejme pa predlog, da se zniža odstotek vodnine, vendar ne od 10% na 8%, ampak le od 10% na 9%. Za manjše spremenišne predloge pa obljublja govornik, da jih bo magistrat po možnosti uvaževal in da bo finančni odsek o njih razpravljaj. Nato je bilo glasovanje o predlogih. Dr. Ravniharjev predlog zaradi predložitve proračunske debate je bil odklonjen z vsemi proti 5 glasovom (Šarabon, Knez, Čet, Jeglič in dr. Ravnihar). Predlog krajevnega šolskega odbora, da se nakaže znesek 28.800 Din za centralni šolski vrt, je bil odklonjen z vsemi proti 5 glasovom (dr. Ravnihar, Čet, Jeglič, Turk in Likozar). Soglasno so bili sprejeti predlogi in resolucija obč. svetnika Mohoriča, v kolikor niso bili odkazani finančnemu odseku. Proračun je bil za tem soglasno sprejet.

Proračuni mestnih podjetij. Sledila je razprava o proračunih mestnih podjetij. O proračunu mestne klavnice je poročal podžupan, profesor Jarc. Pokritje znaša 4.012.000 Din, potrebščine pa 4.100 Din manj, kolikor znaša saldo kot prebitok. Med potrebščinami je tudi priznavalna mestni občini, ki znaša 700 tisoč Din.

Nato so bili sprejeti proračuni tudi vseh mestnih podjetij in ob četiri na 12 je zaključil znan sejo.

Podpora za vzorna gnojšča

Belgrad, 26. marca. AA. S sklepom ministra poljedelstva se odobri podpora 224.000 Din kraljevskim banskim upravam za podpiranje vzornih gnojšč. Podpora bo podeljena posameznim zaslužnim in siromašnim poljedelcem, ki imajo hleve za živino in mnogoštevilno živino. Posamezni poljedelci dobe podpore po 2000 Din.

Nemčija in posredovanje velesil v Sofiji

Značilna izjava bolgarskega lista

Berlin, 26. marca. n. »Berliner Tageblatt« poroča, da ni dospel v Berlin noben poziv angleške, francoske in italijanske vlade, da bi se nemška vlada pridružila njihovim korakom v Sofiji, pač pa da so poslanci teh držav stopili v stike z nemškim poslanikom Rümelingom v Sofiji. Nemški poslanik je odgovoril, da sicer nemška vlada ravno tako kakor druge vlade želi zavarovanje miru in reda ob bolgarsko-jugoslovanski meji, da pa nemški interesi pri tem niso neposredno prizadeji in da zato nemška vlada ne smatra za primerno, da bi se udeležila intervencije navedenih treh držav.

Sofija, 26. marca. AA. List »Luč« piše na

Marinkovič v Parizu

Gre za razčiščenje v ureditvi vzhodnih reparacij

Pariz, 26. marca. n. Zunanji minister Briand je večer popoldne imel obširno konferenco z jugoslovanskim zunanjim ministrom dr. Marinkovičem in poslanikom Spaljakovičem o počasnem poteku končnih pogajanj o vzhodnih reparacijah. Nastali so ponovni konflikti med Madžarsko in malo antanto in o porabi garancijskega fonda, ki ga imajo ustanoviti upniki in dolžniki vzhodnih reparacij.

London, 26. marca. n. »Times« poroča, da so angleška, francoska in italijanska vlada povabile dr. Beneša in grofa Bethlena, da bi pod njihovim pokroviteljstvom v Parizu razpravljala o rešitvi še neurejenih vprašanj glede vzhodnih reparacij.

Belgrad, 26. marca. k. Časopisi poročajo o bivanju našega zunanjega ministra g. Marinkoviča v Parizu in o njegovem dolgem razgovoru s francoskim zunanjim ministrom Briandom. Ne samo radi vprašanju vzhodnih reparacij, in vprašanju, ki so v zvezi s prihod-

uvodnem mestu o jugoslovansko-bolgarskem razmerju povodom debate v angleški spodnji zbornici in izjave britskega ministra zunanjih zadev Hendersona. List poudarja, da je iz teh besed razvidno, da se je jugoslovanska vlada obrnila na velesile in da je angleška vlada smatrala za potrebno, da opozori sofijsko vlado, da ako jugoslovanska vlada ni napravila druge geste, se je to zgodilo samo zato, ker ima potrpljenje. Obenem je Henderson opomnil Bolgarijo, da moramo biti mirni. Velesile nam naglašajo, da je to opomin, a ta opomin da je velikega pomena. Bolgarija ni bila m na leta 1913. in leta 1915., a to je bilo odločilno za neno usodo.

njim zasedanjem Društva narodov, temveč tudi radi drugih zadev pripisujejo bivanju g. Marinkoviča v Parizu veliko važnost. V Belgradu pričakujejo z nestrpnostjo njegov povratek.

Francosko časopisje obširno komentira bivanje našega zunanjega ministra v Parizu. Tako n. pr. pravi »Oeuvre« med drugim: Radi nesporazumljenj, ki so se pojavila med češko-slovaško in Madžarsko glede uporabe sredstev za odškodnine onim posestnikom, katerih imetja so padla pod agrarno reformo, so prišla pogajanja o vzhodnih reparacijah do zastoja. Spor, ki je nastal med Češko-slovaško in Madžarsko, bi lahko povzročil odložitev ureditve vprašanja vzhodnih reparacij, kar bi bilo zelo škodljivo in tudi nevarno. Najti problem vzhodnih reparacij je tesno zvezan s problemom pacifikacije srednje Evrope. V zvezi s tem je važen prihod jugoslovanskega zunanjega ministra g. Marinkoviča na Quai d'Orsay.

V Londonu zmagalo franc. stališče

Varnostna pogodba petih velesil na vidiku

London, 26. marca. n. Nadaljevanje londonske konference je zopet zagotovljeno za dalj časa. Po polnoči se je govorilo na časnarski konferenci ameriške delegacije, da je ameriška delegacija dobila instrukcije »za rešitev konference«, da razpravljaj s ostalimi štirimi državami o sklenitvi konzultativnega varnostnega pakta, pa katerem naj bi, če bi bila ena izmed petih držav ogrožena po vojni, ostale štiri države z vsemi sredstvi nastopile proti motilcu miru.

Amerika si pri tem pridržuje, da se v tozadevni pogodbi ne smejo določiti nobene izrecne obveznosti glede gotovih vojaških pomoči. Tako se bo konferenca vršila dalje na podlagi, ki sta jo Tardieu in Briand predlagala pred 10 dnevi MacDonaldu na njegovem letnem bivališču. Na sestanku voditeljev delegacij bo Stimson sporočil smernice za pogodbo.

Pariz, 26. marca. n. Briand je danes popoldne zopet odpotoval v London.

Skepsa listov o razorožitveni konferenci

London, 26. marca. d. »Observer« piše: Kar bi se moglo sedaj iz razvalin razorožitvene konference še rešiti, je trozveza med Ameriko, Veliko Britanijo in Japonsko. Taka pogodba bi bila ogromnega, najbrže odločilnega pomena. — »Sunday Times« piše v uvodniku, da je konferenca ponesrečila in da bi jo mogel rešiti samo še čudež. Opozorja, kako ogromen uspeh je dosegel MacDonald ob svojem obisku v Ameriki, potem pa nadaljuje: Toda Amerika in Anglija nista vse. To naj bi bila konferenca petero velesil, ne pa dvojih. Druge države se niso pritegnile na posvet. To je bila glavna napaka, ki je iz vsega početka oteževala delo. MacDonald bi bil moral iti preko Pariza v Ameriko. List zaključuje: Konferenca je bila tragedija pod slabo režijo; ena največjih nad sveta na razorožitev je pri kraju.

»Times« piše: V teku zadnjih dni tedna se ni ničesar zgodilo, kar bi moglo položaj olajšati. Zato bodo morali voditelji delegacij morda kmalu sklepati o tem, ako ni prišel čas, da na plenarni seji premotro celotni položaj. Uveljavlja se mnenje, da so se v teku zadnjih tednov glavni cilji, zaradi katerih se je konferenca sklicala, potisnili v ozadje; glavni vzrok je bila politična kriza v Franciji in zaradi nje nastali tritedenski odmor.

Zakon o ureditvi ministrstva poljedelstva

Belgrad, 26. marca. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra poljedelstva in po zašilšanju predsednika ministrskega sveta predpisal in proglasil zakon o ureditvi ministrstva poljedelstva. Poglavitne določbe novega zakona so:

Minister

Ministrstvo poljedelstva je vrhovna oblast za posle poljedelstva, veterinarstva in agrarne reforme, a vodi ga minister poljedelstva. V pristojnost ministrstva poljedelstva kot vrhovne oblasti spada vrhovno vodstvo in vrhovno nadzorstvo nad vsemi poljedelskimi, veterinarskimi in agrarnimi posli in ustanovami, kakor tudi pripravljanje zakonskih predlogov iz tega resora. Ministru pomaga pri delu pomočnik ministra, ki se postavlja s kraljevim ukazom na predlog predsednika ministrskega sveta.

Razdelitev.

Ministrstvo poljedelstva se deli na obči oddelek (I), oddelek za rastlinsko proizvodnjo (II), oddelek za živinorejo (III), oddelek za veterinarstvo (IV), oddelek za agrarno politiko (V) in oddelek za agrarno reformo in agrarno pravno posle (VI). Na čelu vsakega oddelka je načelnik. Oddelek se dele na odseke.

Nato določa zakon pristojnost posameznih oddelkov.

Organizacija zunanje službe.

Glede poslov poljedelstva, veterinarstva in agrarne reforme, ki spadajo v pristojnost kr. banskih uprav pri sreskih načelstvih, obstaja po zakonu o banki upravi posebni oddelki pri kr. banskih upravah, a pri sreskih načelstvih potrebni organi (veterinarski, agrarni referenti).

Glede njihove pristojnosti in organizacije veljajo v vsem določbe zakona o banki upravi.

Plača uradnikov poljedelskega resora pri bankih upravah.

Glede državnih uradnikov iz resora ministrstva poljedelstva pri kr. banskih upravah razen načelnikov kakor tudi obojnih veterinarjev veljajo glede njihovih zvanj, plač in napredovanj določbe § 47 zakona o banki upravi.

Ponesrečeni jugosl. rudarji

Pariz, 26. marca. AA. »Havas« javlja iz departmana Mayenne, da se je v tamošnjem rudniku zadušilo 6 jugoslovanskih delavcev s strupenimi plini. Delavce so prinesli v bolnico v nezavestnem stanju.

Žalostna usoda „reformatorja“

Praga, 26. marca. r. Znani ustvaritelj tako zvane češke novo katoliške cerkve Antoni Reznicek je bil pred božičem preteklega leta aretiran v Salzburgu, kamor je pobegnil pred češko-slovaškimi sodišči. Obdolžen je, da si je po krivem nadel naslov univerzitetnega profesorja in še drugače prevaral naivne vernike. Brnil se je s tem, da »univ. prof.« pomeni tudi »univerzal. prof.« V času pa ko je bil v salzburških zaporih, je skušal novo prevaro. Pismo je naročil svoji ženi na Češkem, da naj falzificira dopis državnega tožilstva v Litoměřicah salzburškemu sodišču, v katerem naj pravi, da na Češkem Reznicek ni sodno zasledovan. Ker je to prevaro skušal izvršiti na avstrijskem ozemlju, je bil te dni obsojen po avstrijskem zakonu na 4 mesece zapora. Nato bo izgnan iz Avstrije in ga bodo izročili češko-slovaškemu sodišču.

Francoski vojni proračun

Pariz, 26. marca. m. Francoski senat je začel danes razpravo o vojnem proračunu. Poročilo poudarja, da so vojni izdatki znatno narasli, dasi so se izvzela mnoga poglavja izdatkov, tako za kolonialne čete, za letalske čete, vojaško policijo itd. Stanje moštva aktivne vojske je se zmanjšalo za 44%. Leta 1930 stopi v veljavo nova organizacija vojske z enoletno službo, obenem ko bodo končana trdnjavska dela ob meji. Ta dela, za katera je predvidenih 250 milijonov, so največjega pomena, ker pod njihovim varstvom lahko francoski narod mirno čaka, da se onstran meje uveljavi duh miru. Predsednik vojaškega odbora Lebrun je zahteval, da se čim najhitreje odobri zakon o mobilizaciji, ki ga je poslanska zbornica sprejela že pred leti, senat pa izpremenil in je od tedaj ostal nerešen. Zakon je življenjska potreba Francije, ker mora biti Francija posebno vznemirjena radi ogromnih materialnih priprav v Nemčiji.

Pariz, 26. marca. n. V senatni razpravi o vojnem proračunu je imel vojni minister Maginot daljši govor, v katerem je razpravljaj o vprašanju razorožitve. Navajal je, da je Francija po vojni svojo vojsko izdatno reducirala in s tem dala drugim državam dober zgled. Dosedanji rezultati mednarodne razorožitvene konference pa niso opravičili upanja, ki se je stavilo na to konferenco. Celo najodločnejši pacifisti bi morali obsojati, če bi Francija naenkrat ostala brez obrambe proti nenadnemu napadu. Vojni proračun je znižan tako, da ne more prenesti nobene nove redukcije več.

Revizija Tukovega procesa

Bralis'ava, 26. marca. n. Pred višjim državnim sodiščem kot drugo instanco se je začela danes vzkljena razprava v procesu proti dr. Tuki in tovarišem. Ves današnji dan je trajalo samo poročilo referenta vzkljenega sodišča. Razprava bo najbrže tudi v drugi instanci trajala več tednov.

Nov prekooceanski polet

Newyork, 26. marca. n. »Newyork Sun« javlja, da velikimi črkami, da namerava Dornier poskusiti polet preko Oceana z velikim letalom »Do X«, s katerim je lansko leto napravil polet s 170 potniki. Dornier, ki se namerava sam udeležiti poleta, hoče izvršiti polet koncem junija ali začetkom julija z Bodenskega jezera do Azorov, od tam pa nadaljevati polet brez pristanka do okolice Newyorka.

Občni zbor olic'ske zadruge

Belgrad, 26. marca. k. Oficirska zadruga je imela svojo redno letno skupščino. Iz obširnega poročila upravnega odbora posnemamo, da je poslovni promet leta 1929. znašal približno 40 milijonov dinarjev, skoraj za 7 milijonov več kakor v prejšnjem letu. Podružnica v Ljubljani je ukinjena, ker ni mogla kriti niti svojih poslovnih stroškov. 31. decembra preteklega leta je glavniška oficirske zadruge znašala 30.624.000 dinarjev in se je torej povišala za nad pol drug milijon. Članov je imela 7.949. V preteklem letu je bilo kupljenega blaga za 28 milijonov dinarjev, prodanega pa je bilo nad 39 milijonov. V kredit je bilo danega blaga za 35 milijonov dinarjev. Člani dolgujejo oficirski zadrugi 40.586 dinarjev. V letu 1929. je čist dobiček znašal 2.637 tisoč dinarjev.

Belgrad, 26. marca. r. Izšla je statistika učencev na belgrajskih osnovnih šolah, po kateri je vpisanih v Belgradu nad 12.000 učencev.

Koncert črncev

Koncert seksteta črncev je privabil precej občinstva v unionsko dvorano. Pevci so zapeli spored s primerno običajno zamudo in ga potem odpeli točno brez zadržka. Občinstvo se je izvrstno zabavalo, ker je prireditelj takoj pri prvem nastopu spoznal v pravi luči. Pesmi zvane v melodiji, ritmu in harmoniji zelo monotono in enolično. Pevci so izurjeni v preprosti pesmi, pojo lepo, zložito, ali glasovno ne presegajo naših povprečnih pevcev. Pojo večino v kvartetu, manjšajoč sedaj enega, sedaj drugega peveca. Petje poživljajo živahne, originalne geste, ki pomorejo za polovico v efektu. Prijeto spremembo je prinesel na oder član seksteta v originalnem kostumu, ki je igral na svoj originalni instrument, podoben naši kitari in tamburici, nekaj komadov izredno spretno v polnih harmonijah in dosegel prav lep uspeh. Na koncu so združili petje, igro na instrumentu in ples ter so dosegli višek efekta. O umetnosti je težko govoriti.

Dunajska vremenska napoved. Nobene bistvene spremembe ne bo.

Urejena pre-bava podaljša življenje

in ohrani telo ter duh vedno svež in mlad. Če Vas torej mučijo bolečine v želodcu in črelih, če občutite pritisk in neugodje v želodcu, vzemite tedaj preizkušeno zdravilo specialiste Figol-čistilo, ki uredi prebavo in Vam vrne zdravje.

Figol proizvaja in ga z navodilom o uporabi pošilja po povzetju lekarna Dr. Semelič, Dubrovnik 2/44.

Originalni zabojček s 3 steklenicami stane z zavojino in poštino 105 Din, 8 steklenic 245 Din, 1 steklenica pa 40 Din.

Vsak dan prihajajo mnoga zahvalna pisma o uspešnem delovanju Figola.

Javna zahvala

P. n. Lekarna Dr. Semelič,

Dubrovnik 2/44.

Nedavno sem naročil 2 steklenici Figola. Ko sem jih porabil, mi je popolnoma odleglo in ozdravel sem od želodčne bolezni. Zahvaljujem se Vam vsled tega za Vaše uspešno zdravilo.

Aleksander L. Grujič,

kmet v Krivem Viru, 25. V. 1928.

Karambol 2 rudniških lokomotiv

Trbovlje, 26. marca.

Na rudniški ozkotirni železnici pri osrednji delavnici sta trčili dve lokomotivi. Ena je vozila s seboj proti cementni tovarni okoli 40 vozičkov, polnih cementnega kamna, druga pa nasproti ujez štiri vozičke premoga in zemlje. Lokomotivo, ki je vozila kamen, je pritisk težkih vozičkov vrgel s tira in jo potisnil proti potoku, kjer se je ustavila pol metra od obrežja. K sreči Sicer bi se bila zgodila velika nesreča. Materijalna škoda je malenkostna.

Koledar

Cetrik, 27. marca: Janez Damianski, cerkveni mučenec; Rupert, škof.

Osebnosti

— Upokojen je uradnik IV. skupine I. kategorije Hubert Rant, vojaški duhovnik.

— Pri ljubljanski direkciji drž. železnice so s kraljevim ukazom napredovali: ing. Franc Zelenik, šef oddelka 4. skupina I. kat. — V 5. skupino I. kategorije: Frid. Gregorka, Jos. Krajcar, Emil Petek, Stanko Stiglar, Oskar Selih, Matija Miklič, Anton Rasperger. — V 6. l. Franc Zmarek, ing. Alb. Vesov, Fr. Urbas, Jos. Urbančič. X V. 1a/11: Peter Slegl, Pavel Jerab, Ernst Jeras. — V 1b/11: Anton Veber, Rudolf Začek. — V 2a/11: Ivan Marseli, Edv. Antonjevič, Vilj. Kelec, Iv. Kafu, Karl Blaž, Ant. Cajnko, Fr. Bizjak, Jos. Lusički, Leop. Gruden, Fr. Gorke, Karl Šubic, Pavel Masič. — V 2b/11: Iv. Vurcinger, Iv. Korpar, Alfred Petek, Iv. Košček, Stel. Jarec, Iv. Zupan, Bog. Milost, Avg. Oblak, Jos. Teršar, Fr. Svager, Bruno Nusdorfer. V 1111: Ant. Pihave, Ivan Fristov, Iv. Ulčar, Jos. Pehani, Mat. Renčelj, Karl Lotrič, Iv. Matevžič, Fr. Žibert, Ant. Moljka, Jos. Fortuna, Lovro Roiko, Jos. Grbec, Alojzij Božič, Viktor Beguš, Jernej Čadež, Ivan Reibenschuh, Jos. Legat, Teod. Mravljie, Iv. Babnik, Raf. Slamič, Fran Grebene.

— Iz železniške službe. Z ukazom je napredoval v 6. skupino, I. kategorije pri generalni direkciji Pretnar Kazimir, znani ljubljanski športnik. Castilano.

Novi grobovi

† Umrla je včeraj v Ljubljani (v Bohoričevi ulici 8) žena posestnika in vpkajenega železnice, žena ga. Ana Vojči. Blaga pokojnica je kot krščanska žena in mati vzredila in vzgojila svojo številno družino v vseskozi krščanskem duhu. Njen pogreb bo v petek ob pol 4 popoldne. Preostali družini naše iskreno sožalje! Rainici pa naj bo za nena dela plačnik ljubi Bog!

† V Ljubljani (Kette-Murnova cesta 50) je umrl delovodja tovarne za kletj G. Rihard Fries. Pogreb bo v petek ob 4 popoldne.

N. p. v. m. l.

Mala kronika

★ Novi »Slovenec« telefoni. Uredništvo »Slovenca« ima za lokalne ljubljanske pogovore odslej čez dan naslednje telefonske zveze: 2050, 3487, 2887, 2445, 2328. — Ponoči in tudi medkrajevno delujejo samo številke: 2050, 3487, 2887.

★ Naš liste, bistro in živahno urejevano glasilo katoliške akcije za kamniško in moravsko dekanijo, je izšel ter v svoji 4. številki zopet postavil v rešitev dvojne perečih vprašanj: Krščansko delavstvo in pa materinstvo. Poleg tega pa list zabavno in poljudno obravnava domače zadeve svojih župnij tako, da bo kmalu priljubljen tudi izven kamniškega okraja. Ga res lahko toplo priporočamo!

★ Srbski kmetje na Hrvaškem. Srbski kmetje, ki so bili zadnje dni v Sloveniji, so odpotovali preko Karlova v Caprag, kjer so si ogledali razne industrije, od tam so odšli v Sisek, kjer so si ogledali Tesličeve tovarne. Prebivalstvo jih je povsod z navdušenjem sprejelo. Kmetje imajo od potovanja po Sloveniji in Hrvaškem zelo lepe vtise. Iz Siska so odpotovali v Bosanski Brod, od tam odpotujejo v Sarajevo. Ulice in domov.

★ Nočni vlomilci. Iz Limbuša pri Mariboru: V noči od petka na soboto 22. t. m. so neznanji vlomilci udri v hišo G. Mihaela Lešnik, posestnika na Laznici pri Limbušu. V hišo so prišli s strehe, kjer so si izlagali luknjo, ter se iz podstrešja podali v klet, kjer je bilo shranjeno svinjsko meso, zabela in slanina. Ukradli so en čebriček masti, en čeber slanine in vse prekazeno svinjsko meso. Odprli večna vrata in tiho odšli, tako, da jih ni nihče dosegel.

žih slišal. Gospodar ima vsled tega škode do 3000 Din. To je v limbuški fari že šesti deloma posrečeni deloma ponesrečeni vlom, od katerih je bilo par naravnost predrznih. O storilcih ni ne duha ne sluha, dasi jih pridno zasledujejo.

★ Savski ban dr. Silovič v Slavoniji. To dni se muči savski ban dr. Silovič na inspekcijskem potovanju v Slavoniji. Obiskal je mesti Pakrac in Požego, kjer mu je prebivalstvo priredilo svečan sprejem.

★ Vojašnica na Sušaku. »Politika« poroča: Odobreno je 909.811 Din za zgradbo konjušnice pri vojašnici na Sušaku. Prvi pisarni natečaj za izvršitev tega dela bo 28. aprila pri savski divizijski oblasti v Zagrebu.

★ Samoumor 11 letnega dečka. V vasi Kuzminu se je v soboto pripetil žalosten slučaj. 11 letni Dragutin Mojsilovič je izvršil samoumor, ker je mislil, da je njegova mati umrla, ko je padla z lestve. Deček je vzel puško, se z njo ustrelil v trebuh in bil takoj mrtel. Mati pa je v resnici dobila le neznatne poškodbe. Vsa družina Mojsilovičev je tuberkulozna in je gotovo tudi to vplivalo na strašno delanje malega dečka.

★ Tihotapstvo v donavski banovini. To dni se nahaja v Subotici nabelniški oddelka za pobiranje tihotapstva monopolne uprave Milutin Rašić. To je v zvezi z velikim tihotapstvom tobaka in žganih v Somboru in Subotici. Nabelniški Rašić je dal pristojnim oblastem navodila za nadaljnje postopanje. Odšel je še v Rajmok in v Topolo, kjer je inspiciral finančno stražo in je poučil o postopanju proti tihotapecem, zlasti pa jih je opozoril na to, da zelo cvete prodaja tobaka pod roko.

★ Bačka Palanka 150 let stara. Cvetoča velika občina ob Donavi, Bačka Palanka, bo letos stara 150 let. Občina je bila naseljena l. 1780, in se je v teku časa razvila v eno najbolj cvetočih in najplodnejših občin v vsej Vojvodini. Prebivalstvo Bačke Palanke namerava ob tej priliki prirediti veliko slovesnost.

★ Dobra tujska sezona na Jadranu. Za letos se objavlja na Jadranu dobra tujska sezona, kar se da sklepati iz velikega zanimanja za naš obal v Avstriji, Nemčiji in na Poljskem. Te dni je skozi Sušak potovala na Rab skupina 80 nemških izletnikov pod vodstvom hamburškega potniškega urada. Z Raba odpotujejo v Split, Dubrovnik, Kotor in Cetinje, obenem pa pripravljati isti urad prihod druge skupine 40 nemških izletnikov. Posebno zanimivo je, da bo letos prišel letovat na naš obal prvi zdravnik angleškega kralja lord Dawson of Pen Tega je za našo obal navdušil Bernhard Shaw.

★ Kaj bo novega? V kratkem bodo nastajene nove celikenočne razglednice. Razglednice bodo lepo in umetniško izdelane, da bodo vsakemu ugajale. Vsak zavezen Slovenec in Jugoslovane bo zahteval povsod samo razglednice »Slovenske strazee«. Cena razglednice je 1.— Din. Pri večjem nakupu 25% popusta. Narčila naslovite na naslov: Slovenska straza, Dunajska cesta 39-1, Ljubljana.

★ Domači vrt. Spisal M. Humek, je zlata knjiga zlasti za naše gospodinjice, pa tudi za gospodarje, kako vrt urediti, obdelovati in krasiti ter nas uvaža v gojenje tako najrazličnejših zelenjav, krompirja kakor tudi cvetlice. Praktična in za vrtnarstvo neobhodno potrebna knjiga stane broširana 88 Din, vezana 40 Din in se naroča v Jugoslovanski knjižarni v Ljubljani — Velike važnosti za sadjarje je izvrstna knjiga istega pisatelja »Praktični sadjarje«. Vsebuje vsa navodila nasvete in nauke, ki jih mora vedeti vsak dober sadjar. Cena izvodu 80 Din. Dobi se tudi v omenjeni knjižarni.

★ Poizneno. V »Slovenec« od 25. t. m. smo poročali pod naslovom »Avtošola tekma in nje posledice o avtomobilnem karambolu na progi St. Vid—Ljubljana. Po obavi te novice smo bili naprošeni od lastnika avtošole podjetja G. Magistra, da se te tekme ni udeležil njegov avtošola.

Nesreča ne počiva

— Zrtev ognja je posala v Horjulu prithilna hiša z vso opravo, lasti Fr. Polbenka. Škoda je do 40.000 Din. Prizadele pa sta po škodi še dve stranski. Storitca zasledujejo.

Ljubljana

Kaj bo danes?

Drama: Vihar. Red B.

Opera: Valkira. Red D.

Lekarne: Nočno službo imajo: Mr. Bahovec, Kongresni trg; Mr. Uštar, Sv. Petra cesta 78 in Mr. Ročevan, Siska VII.

Jubilejna razstava Sr. Magoliča

Srečko Magolič je kot slikar-umetnik posebno znan med starejšimi slovenskimi generacijami, ki so rade in iskreno občudovala njegove fino izdelane, nežne slike, zlasti pokrajinske motive. Mnogo je bilo njegovih umetnin razmnoženih — tudi v več barvah — po naših tedanjih ilustriranih revijah. Mlajši rod je deloma na starega, zaslužnega slikarja že pozabil. Po krivici, zakaj njegove slike še vedno vplivajo osvežujoče na oko in dušo.

Ta slikar, Srečko Magolič, bo prihodnje dni slavil svojo sedemdesetletnico. Slavlil jo bo na najlepši način — z jubilejno razstavo svojih del. Sam pravi, da bo to njegova zadnja razstava in že zato je primereno, da se naše, umetnost ljubše občinstvo z obiskom razstave dostojno oprost od umetnika.

Razstava bo odprta v Jakopičevem paviljonu od dne 30. marca do 5. maja t. l. vsak dan od 9. do 18 ure. Umetnik bo razstavil nad 150 od leta 1926, dalje izvršenih in še ne razstavljenih oljnatih slik.

Občinstvo, ki bo obiskalo razstavo, se bo pri obisku podpisalo v knjigo »Autogrami lepi umetnosti naklonjenih«, ki bo v ta namen na razpolago in jo bo po zaključku razstave hranila v svojih arhivu »Narodna galerija«. Slike bodo seveda tudi na prodaj in sicer po najugodnejših kupnih pogojih.

Preurilani smo, da bo naše občinstvo ob 70-letnici Srečka Magoliča znalo ceniti njegovo umetnost in da bo v znatnem številu obiskalo njegovo razstavo, obenem pa, da bo tudi segalo po njegovih umetninah.

○ XXII. prosvetni večer bo v petek 28. III. ob osmih zvečer v verandni dvorani. Na programu je predavanje iz avencelovja g. prof. S. Breskvarja. Predavanje bo pojasnjeval film, ki nam bo v zazornih slikah pokazal nebesna telesa in nam odgovoril na marsikatero vprašanje, ki se nam ponavljajo vselej takrat kadar dvigamo poledel k zvezdnemu nebu. Kadarkoli gledamo ozvezdja, se nam poraja nešteto vprašanj, na katere ne najdemo odgovora. Baš ta film, ki je delo berlinske firme »Ufa«, je pravo žudo moderne izmiselnosti. Na podlagi znanstvenih teorij je zgrajen izredno zanimiv doživljaj, katerega uresničitev leži v nedogledni bodočnosti. Predprijeto vstopnice v Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 5; rezervirani sedeži 5 Din, navadni 3, stojala 2 Din.

○ Surov napad na hiralnico — Hiralnica sv. Jožefa na Višnedanski cesti je dobesedno zavod. Zato je prav čudno, komu je na poti. Neke nedelje

neži so se v eni prejšnjih noči spravili nad ta zavod in vrgli debel kamen v okno ene bolnišniške sobe. Kamen je obelzel na mizi v sobi, prav lahko pa bi

○ Vreme v Ljubljani 26. t. m.: Oblačno in deževno. Temperatura 12° C. Barometer 761.4. Poškodovani koga od bolnikov, ki so se vsi močno prestrašili. Hiralnica trpi na šipah 100 Din škode. Zlikovci najbrže mislijo, bogve kakšno junaško delo so napravili. — Prav podoben slučaj se je pripetil v Crni vasi. Tam je prišel v okno posestnika Albina Vidmarja debel kamen in razbil šipo. Kamen bi bil skoro prišel v glavo sedemletni hčerki Boženi, pa ga je zadržala zavesa. Vidmar je nato stopil na cesto in spoznal na cesti neke pijane fantje iz drugih vasi. S temi bo potem obračunalo izansko orožništvo.

○ Okraden krošnjar. Dalmatinski krošnjar Mato Likarevič je položil v točilnici v gostilni pri Starem tistlerju nahrbtnik, v katerem je bilo 142 svinjenih prištev, domače narodno delo. Ta nahrbtnik pa je izgubil še isto noč in je Likarevič sedaj oškodovan za okrog 2000 Din. Likarevič sumi tatvine razne ljudi, policija pa preiskuje, kdo bi te priče ukradel.

○ Polenovka pomočena se dobi vedno v delikatesni trgovini F. R. Kovačič, Miklošičeva c. 32.

Maribor

○ O tem in onem o kopališču na Felberjevem otoku. Mestna občina smatra v docela pravilnem pojmovanju vseje hvalavredne pobudnosti kopališče na Felberjevem otoku prvenstveno socialno oziroma zdravstveno napravo. V tem smislu se je tudi dočela vstopnina; ob nedeljah, sobotah in praznikih znaša vstopnina 1 Din, pristojbina za vsako omarico, katerih bo 600, pa 6 Din, za vsako kabino, ki jih bo 120, pa 12 Din. Če pojde torej v kopališče pet oseb, ki vzamejo omarico, pride na vsakega povprečno 2 Din, pri šestju skupne kabine pa 3.50 Din. Ob delavnikih (razen sobot) bo znašala vstopnina brčaz 2 Din za osebo, za omarico 4 Din, za kabino pa 7 Din. Oseba, ki plača kabino ali omarico, ne plača vstopnine. Polovične pristojbine bodo deležni mestni uslužbenci, ravno tako dijaki in otroci. Vendar je omeniti, da bi navedene vstopnine veljale samo za poldnevni obisk; pri celodnevem obisku se bo vstopnina predvidoma zvišala za 50%. Kopalki bodo imeli tudi razne ugodnosti. Na otok se bo namreč napeljal telefon ter bo kopalcem na razpolago javna govorilnica. Tudi bo na kopališčnem prostoru restavracija, kjer se bodo obiskovalci poleg alkoholnih pijač, ki se pa bodo kakor je to običajno v kopališčih manj iztočile, lahko posvežili in okrepčali z malinovcem, kislo vodo, pecivom, hrenovkami, sladoledom itd. Maksimalna kapaciteta kopališča se računa na 2500 do 3000 oseb; ob delavnikih se računa povprečen obisk na 500 oseb. Nadzorsivo obrata se bo nahajalo v strokovnih rokah.

○ Ven na deželo naj prodro gledališke igre v vidu F. Timmermansove »Igre o svetih Treh kraljih«, ki so jo z velikim uspehom uprizorili mariborski študentje pod okriljem Ljudskega odra v torek zvečer v dvorani Prosvetne zveze. Globoko religiozna nota, ki prepleta misterij treh flamskih spokornikov (tribiča Pitje Vogela, pastirja Suskeweta in berča Schrobberbecka), se je dopolnjevala ob okusni in mestoma skoraj izvorni scenariji ter uglajeni igri. Uporizitev omenjenega misterija kaže veliko zanimanje dijaštva za religiozno dramo novodobne forme, ki ima svoje vzrokovališče v Franciji. Zeleti bi bilo, da bi šli mariborski študentje oziroma člani Ljudskega odra gostovat z omenjeno igro na podeželske odre, kjer jim bo ob takšni uprizoritvi uspeh več kakor zaježencem. S pridržitvijo, ki sta se je med drugim udeležila tudi preizkušeni kuzošol dr. Andrej Karlin in pomožni škof dr. Ivan Tomazič, je bilo občinstvo zelo zadovoljno ter je svoji hvalečnosti dalo tudi duška s toplim priznanjem poštvovalnim igralcem.

○ Odprite knjigo Maribora; zanimiva je njegova povestnica vseskozi od prvih početkov; veliko jih je, ki so zavedni in polnokrvni Mariborčani, prav malo pa, ki bi vsaj v glavnih obrisih poznali zgodovino odbravske prestolice. Mnogo vprašani: Kje je bila prvotna naselbina? Kakšen je bil njen obseg itd.? O tem in drugem je na predzadnem prosvetnem večeru predaval prof. Baš. Se zanimivejša je povestnica moderne Maribora. Koliko jih je, ki jo poznajo? In precej zanimivosti je n. pr.: V kateri hiši je prenočil Napoleon, ko se je mudil marca meseca, torej pred 121 leti, v Mariboru? In kje Karadordje, ko je pridružen se avstrijski vojski proti Napoleonu prispel s svojo četo leta 1814 v Maribor? Pa tudi to se n. pr.: Katera je najstarejša gostilna v Mariboru? Vse to tako in slične stvari mariborski gmajni, ki se bo polnoštevilno udeležila nocojšnjega prosvetnega večera, na katerem govori o zgodovini Maribora v novem veku prof. Franjo Baš.

○ Iz pritične knjige. V poslednjem času se množijo pritožbe radi slabe postrežbe, ki se opaža v prodajalni Nabavvalne zadruge drž. nameščencev. So, ki pridejo zadnji in so prvi postreženi ter — narobe. Zatorej: vsem enako. Vzemimo poslovanje in gospodarstvo zadruge naj bi pač odgovarjala tudi vzorna postrežba. To je želja mnogih članov, ki pričakujejo pravične in boljše postrežbe, ki je pri tako velikem prometu pač nujno potrebna. Potem bo tudi nritrožb konec.

○ Enodnevni tečaj za cepljenje tri se vrši v ponedeljek, dne 14. aprila 1930 na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Poek je teoretičen in praktičen ter traja od 8—12 in 14—18. Tozadevne prijave je sponočiti ravnateljstvu tukajšnje vinarske in sadjarske šole.

○ Strojne mariborske mojske. Merilo njih strogosti so vsakoletni izleti pomočnic: lansko leto ni niti ena prišla do vzdevka mojsčinje, letos pa jedva ena. Ni torej kar tako lahko vzpeti se med mariborske mojske. Njih odlični sloves pa dokazuje: prav je tako.

○ V smrt... Z lizolom se je zastrupila 24-letna služkinja Anica Somrak v času, ko je bil gospodar dr. S. z rodbino v Gradcu. Dekle, ki je doma iz Lučarij pri Kočevju, je bilo v poslednjem času zelo otožno ter obstoja domneva, da je izvršilo samoumor v trenutku duševne zmedenosti.

○ Gospodarski stiki med našo državo in Avstrijo se bodo brez dvoma okrepili z uvedbo novih živinskih sejmov v Zgornji Kungoti. Dne 1. aprila bo prvi živinski sejem na ta dan od obtoja kraljevine Jugoslavije; razen tega se bo vršil živinski sejem tudi dne 7. oktobra. Uvedba obeh sejmov bo sicer novozgrajene carinske ceste največje važnosti za naše prodajalce in avstrijske kupce.

○ Iz nezgodne beleznice. 24 letni delavec Konrad Kocbek je pri nakladanju blaga padel s tovornega voza ter si pri padcu zlomil levo ključnico. — 9 letni Adolf Kaiser je pri igri v Ljudskem vrtu teledni na tla ter si pri padcu zlomil levo roko. Oba ponesrečena se zdravita v tukajšnji bolnici.

○ Radi sleparstva pri kvartanju. Nace S. uradnik pri OUZD, je tarokiral pri Mahajncu z Ivanom G. Osumil je Nace Ivana nečesa in nato dvignil proti Ivanu stol ter mu s silovitim zamahom prebil levo roko pod lakom, da so ga morali prepeljati v bolnico.

Prve posledice

prehlada so hripavost in kašelj. Te neprijetne pojave odstranite brzo s

KRESIVAL

□ Mestno kopališče se zopet odpre v soboto, dne 29. marca.

□ Opera predstava v mariborskem gledališču. Verdijeva opera »Rigoletto«, ki je gotovo eno najbolj priljubljenih del vsakega opernega repertoarja, se uprizori prvič v letošnji sezoni v soboto 29. marca. Kot Rigolettova hči Gilda gostuje slovita koloraturka ga. Tinka Wesel-Polla, bivša primadona zagrebške opere, sedaj primadona v Gradcu, ki je ena najboljših koloraturk na kontinentu. Poleg nje še gostujeta v glavnih vlogah ga. Zamejč-Kovičeva (Maddalena) in g. Franjo Neralič, ki šteje partijo »Rigoletto« med svoje najboljšje.

□ Na obsebniku so našli včeraj obešeno v njenem stanovanju ženo hišnega posestnika K. L., staro 50 let. Bila je dije časa živčno bolna, ter je izvršila samoumor očitno v trenutku duševne zmedenosti.

Celje

Proti stanovanjski hiši v Celju

Celjski mestni občinski svet je v svoji zadnji seji sklenil, da da Pokojinskemu zavodu v Ljubljani stavbišče v Razlagovi ulici, ako bi ta hotel zidati tudi v Celju veliko stanovanjsko hišo. Clovek bi mislil, da bodo s tem vseskozi socialnim sklepom zadovoljni vsi Celjani, ker le tako je upati, da dobimo novih higiensko neoporečnih stanovanjskih hiš in s tem olajšanje težke stanovanjske krize, ki v Celju ni nič manjša, kakor kje drugje. Na drugi strani pa bi lahko lepo zaslužili celjski obrtniki in delavci.

Kljub temu pa nekdo pobira podpise za protest proti temu sklepu občinskega odbora. K temu pravimo mi: Treba je imeti sree za ljudi, ki vsled pomanjkanja stanovanj živelijo v nehišnih luknjah. Strah, da bo moral kdo vsled nove hiše znižati visoko najemnino, je vendar prazen in neopravičen. Saj vendar pri takih stvareh človek ne bo gledal na profit, ampak na dobro svojega bližnjega in celoto. Sploh pa ena stanovanjska hiša stanovanjske stiske še ne more odpraviti, pač pa jo lahko zelo omili. In s tem bo storjeno veliko dobro delo. Zato ni nobenega razloga, zakaj bi se pametni in socialni ljudje protivili taki potrebi in koristni zgradbi. In dotičnik, ki protesta, spada gotovo tudi med socialno čuteče ljudi! O tem ne dvomimo! Zato v svojem interesu storite najboljše, če opustite protest! Pozivamo pa tudi mestne občinske odbornike, naj se ne ustrašijo, temveč naj vztrajajo pri svojem sklepu, ki ga vsi odobravamo.

□ »Trošila bom rože...« Ena najsimpatičnejših in modernemu človekovemu čuvstvanju najbližjih katoliških svetnic je brez dvoma francoska Mala Terezija od Deteta Jezusa. Francoski samim je postala ne le pobuda za novo versko življenje, temveč sega njen vpliv zlasti tudi na polje literature in drugih panog umetnosti. Mirakel »Trošila bom rože...«, spisan na podlagi libreta za film, ki je bil ponekod pri nas že predvajan, je ena takih rož, ki jih mala svetnica troši modernemu svetu. Vseskozi dramatično globoko in tudi človeku, ki nerad kaj sliši o verskem življenju, se simpatično razvija dejanje mirakla. V Celju ga bomo mogli videti ob materinski proslavi v nedeljo 30. marca ob pol 4 popoldne. — Vstopnice se dobijo v predprodaji v Slomškovi tiskovni zadrugi.

□ Zadnja pot brata Delakorda Ludvika je pokazala, da ga njegovi tovariši vžle dolgočasi ni boleznijo niso pozabili. V izredno velikem številu mu niso pokazali svoje ljubezni ob priliki pogreba in njegovi ožji celjski prijatelji, temveč jih je prihitelo lepo število tudi izven Celja, zastopnikov namreč onih, ki so ga ob delu spoznali in v ljubili. Pevski zbor je zapel dve lepi žalostnici, krof. Kovačič pa se je poslovil na grobu v ganljivih besedah, povdarjajoč, kako je bil pokojnik dober družbenik, prijatelj in sin. Naj bo po govornikovih besedah njegova smrt kot seme, ki nas bo oplojalo v delu za njegove ideale. Vsem, ki so se pokojnega Ludvika spominjali v boleznijo, najiskrenejša hvala, domačim pa naše toplo sožalje!

□ Velikostna manifestacija ljubezni za trpeče ruske brate je bilo protestno zborovanje, ki ga za prošli ponedeljek sklicalo v veliko dvorano celjskega Narodnega doma celjsko Katoliško prosvetno društvo. Občinstvo iz vseh sloev celjskega prebivalstva je složno napolnilo veliko dvorano. Zborovanje je otvoril predsednik Katol. prosvetnega društva prof. Kovačič, ki je povdaril cilj zborovanja. Nato je v vznešenih besedah in ob lepih skopičnih slikah predaval o trolien-ruskih kristjanov mariborski profesor g. Jan Šedivy, ki je za svoja izvajanja žel močno odobralen. Celjski opat g. Peter Jurak je nato predčital izjavo celjskih katolicolnov. Vojaški duhovnik in administrator celjske pravoslavne občine g. M. Čudič je pozdravil zbor v imenu pravoslavnih in se zahvalil za sočutje in krščansko ljubezen katolicolnov. Jedrnatno in simpatično pismo težko obolelega pastora celjske evangeliške občine g. G. May-a je predčital prosvetni tajnik Ivo Perišuh, nakar je bilo zborovanje končano. Bila je to tiha manifestacija čuvstva bratstva in sočutja do ruskega naroda in ruske zemlje, ki je v slehernem udeležencu vzdihala trane vtise važnosti in pomembnosti akcije kristjanov vsega sveta proti terorju boljševizma nad svobodo vesti in vere.

o naših pot, po katerem prihajajo bolezniške kati v naše telo v GLEDALICU in na koncertu Vas obvarujejo pred zelo neprijetnim pokašim evanjeljem okusne ANACOT-pastilje dr. Wandera. Dobivajo se v vseh lekarnah. Varnost se izidekov, ki v zadnjem času imitirajo ANACOT-pastilje,

ARIEL MOTOCIKLI

MODELI 1930: 250, 500 in 550 cc eno ravno kar došli!
MODELI 1929 na razpolago s 15% popustom!
B. S. A. bicikli s 5 letno garancijo!

JUGO-AUTO

D. Z. O. Z.

LJUBLJANA -- Dunajska cesta 36

Ptuj

Koncert Glasbene Matice. Našo notico o koncertu mariborske Glasbene Matice moramo v toliko spremeniti, da se vrši koncert na željo Ptujčanov že 5. aprila zvečer ob 20 in ne 6. aprila.

Lov na lisico. V nedeljo, dne 30. marca prirediteljski klub Ptuj svojo prvo motociklistično prireditev: lov na lisico, in sicer s startom ob 1 popoldne pred mesnim magistratom v Ptuj. Igre se vršijo na desnem ptujskem polju, ne glede na to, je li kdo član ali ne. Pristop ima vsak lastnik motocikla, kateri stanuje v ptujskem okraju. Prijave znašajo za osebo 10 Din, priklonni voz pa 15 Din. Za to prireditev daruje sportni klub Ptuj srebrni pokal.

Škofija Loka

Podružnica SPD v Škofiji Loka je postala zelo marljiva z nabiranjem članov. Čujemo, da ima tudi precej uspeha. Točno statistiko bomo slišali na prihodnjem občnem zboru, ki ga je odbor sklical za nedeljo, dne 6. aprila ob 6 zvečer v občinski dvorani. Odbor bo vsekakor z mirno dušo lahko stopil pred ta občni zbor, ker je v precejšnji meri izvršil, kar je na svojih sejah sklenil, zlasti markiranje po naših škofjeloških gričih. Pokazati pa bi bil moral večjo agilnost za postavitve koč na Blegasu in na Ljubniku. Posebno pa bo odbor naše podružnice SPD počastil častnega člana naše podružnice, gosp. Fajfarja, župnika in vnetega hribovalca iz Dražgoš.

Gostovanje narodnega gledališča iz Ljubljane. V nedeljo 30. marca 1930 ob 8 zvečer bodo v našem Kat. prosvetnem društvu gostovali člani narodnega gledališča v Ljubljani s pretresljivo tragedijo Paula Raynala »Grob neznanega junaka«. Igra je med najboljšimi komadi, kar jih ima letošnja drama na

★ Pri hripi, bronhitis, vnetju mandljev, pljučnem kataru, zaslezenju v nosu, sapniku in grlu, obolenju ušes in oči skrbite za to, da se želodec in črevo večkrat temeljito izčisti z naravno »Franz-Josef«
grenčico. Sloviti strokovnjaki v zdravilstvu potrjujejo, da zelo dobro de »Franz-Josef«
voda trpečemu človestvu pri rdečici in drugih mrzličnih nalezljivih boleznih. »Franz-Josef«
grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ob 20letnici Skrbinskovega igranja

V nedeljo popoldne sem obiskal igralca in režiserja Milana Skrbinskega. Zdalj stanuje pri svoji materi na Dunajski cesti. Spodaj v hiši je Piccolijeva lekarna, a on stanuje zgornj, v zadnjem nadstropju. Ljubeznivo me je sprejela in pozdravila stara gospa, a njega sem pozdravil jaz tako-le: »Danes sem prišel k vam v goste, da na tihem, sama med sabo, proslaviva Vaš jubilej.«

Skrozi kuhinjo, ki dobiva nekaj skromne svetlobe s hodnika, stopim v prijazno, prostorno, svetlo in skrbno snažno izbo z okni na cesto. »Moj jubilej je tih zares. Proslave ne bo nobene, a kljub temu prav rad jubilejam. Človek se razgleda, premosti delo, ki je bilo izvršeno, in preudari, kolik je bil njegov del na gradbi, ki še ni dovršena... Rad gledam nazaj — to daje poguma za tisto, kar hoče bodočnost. In — saj me poznate: človek spominov sem. Potapljam se vanje, z ljubeznijo jih zbiram, urejam in pripovedujem. Ali se še kdaj spominjate na tržaško sezono? Bili ste — celo sodelovali ste pri nekaterih igrah. Ali ni bila tista sezona za naše gledališče pomembna? Ne le, da je postala kos slovenske zgodovine — tudi kot umetniška celota obdrži svojo ceno, dokler ne ugasne z našimi življenji in bo pokopana tam, kjer je grob slehernega nepisane spomina.«

»Zares: nepisani spomini! In veliko, živo delo, ki tone v pozabo, gospod Skrbinski! Dajva, predstavljajva si malo tržaški »Narodni dom«
in tisto skromno, neprikladno gledališko dvorano s steklenim stropom in odrom, ki je bil polj podoben loži nego odru... Vsega tega že dolgo ni več... Plameni sovraštva so uničili tudi tisto skromno... Občinstvo je danes raztreseno, nekaj ga je še tam — in nima več nobenega odra, nekaj v Ljubljani, nekaj v Mariboru... pa igralci — ti so se po večini rešili — iz tiste krasne šole so zrastle v živi organizem našega gledališča...«

»Igravci! Tedaj ansambl iz nič, pa je v nekaj mesecih postal orkester, da je nanj Talija igrala — ali se še spominjate tistega opoja? — vse najrazličnejše svoje teme in melodije. — Ondam sem gledal repertoar tiste znamenite, predzadnje sezone slovenskega gledališča v Trstu — leta 1918—1919. Dovolite.«

Vstal je od mize ter stopil s svojimi čvrstim, vojaškim korakom h komodi. Prinesel in razpostavil je po mizi kup papirjev: plakate za vse igre — slikal jih je z akvarelnimi barvami originalno Gašperin, ki je bil obenem kos inscenatorja in igralca pri gledališču — nekaj tiskanih »programov«, izreke iz »Edinosti«, nekaj zvezkov tednika »Njiva«
in lastnorodne zapiske — velik kup dragocenih spominov. Pregledovala sva jih, vmes kramljala. Stara gospa Skrbinskova mama je prinesla črne kave — zapalila sva si cigarete — solnce je posijalo v staromodno, s Skrbinskovo umetniško šaro in knjižarni komaj za rahlo spoznanje v bohemske prehalo izbo.

»Ali se zavedate, koliko smo napravili v tistem letu? Pogledite, narediva le površno bilanco: Moje stremenje je bilo za tem, da ustvarim umetniški oder, ne nlehtko zabavišče — vedel sem, da bo treba krenko priti za delo, kajti občinstvo je bilo izza prečnih, predvojenih sezon disustirano, in ansambl se neizbežno za resno umetniško delo. Urodna so pa bila leta v toliko, v kolikor je po vojni povsod vladała žela po zares umetniški hrani. Razven tega je bil igralški material, ki sem ga imel na razpolago, po svoji mu priložni izredni nadarjenosti za oder (saj nam je dalo Primorje lepo vrsto igralcev, pevcev, komponistov) zelo

sporedu. Vljudno vabimo vse, inteligenco in vse druge sloje, da si že naprej rezervirajo sedeže v trgovini Debeljak!

Šoštanj

Sadjarsko in vrtnarsko društvo se je po zadnjem občnem zboru zelo oživilo in pričelo smoteno delovati, kar je predvsem zaslug agilenega odbora z znanim kmetovalcem g. Medvedom na čelu. Odbor je uvedel za članstvo mesečne sestanke in razne tečaje. Vredno je poudariti, da se v društvu najbolj udeležujejo z delavnostjo fanje, bodoči gospodarji. Vsekakor je to zdrav pojav.

Občni zbor šaleške podružnice SPD se je vršil 22. marca v restavraciji Mravljak ob nepričakovano lepi udeležbi. Občni zbor je sklenil, da se blaginjska imovina investira za planinsko kočjo na Smrekovcu. Graditi se bo pričelo še letos.

Smrtna kosa. V zdravilišču Topolšica je umrl na jetiki dr. Poja Krstič iz Vel. Bečkereke. Pogreb se je vršil preteklo nedeljo. Ker je bil dr. Krstič pravoslavne vere, je pogrebnih svečanosti opravil celjski prota g. Čudič. — V Ravnah je umrl 22. marca Janez Trap. N. v m. p!

Z »Radikalno kuro«
je gostoval pevsko društvo iz Slovenjgradca v soboto v Šoštanju. Posrečen nastop je žel zasluženo priznanje občinstva.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Začetek ob 20 zvečer.

Četrtek, 27. marca: VIHAR. Red B.

Petek, 28. marca: ZA LJUBEZEN SO ZDRAVILA. Red E.

Sobota, 29. marca: GLAVNI DOBITEK. Red C.

Opera:

Začetek ob pol 20 zvečer.

Četrtek, 27. marca: VALKIRA. Red D.

Petek, 28. marca: NETOPIR. Red A.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 27. marca: Zaprto.

Petek, 28. marca: Zaprto.

Sobota, 29. marca ob 20: »RIGOLETO«. Izven.

Premijera. Gostovanje ge. Tinke Wesel-Polla.

Ljudski oder v Ljubljani

Nedelja, 30. marca ob 20: MARIJA V NEBO VZETA. Verska igra s petjem in godbo v 10 slikah.

Vstopnice za igro »Marije v nebo vzeta«
se dobijo v predprodaji vsak dan v Ljudskem domu I. nadstropje. Opozorjamo, da je zanimanje za to uprizoritev zelo veliko, zato naj nihče ne zamudi pravočasno preskrbeti si vstopnice.

Iz društvenega življenja

Občni zbor društva za raziskovanje jam se vrši v petek 28. t. m. ob pol 19 v balkonski dvorani univerze. Po občnem zboru predavanje o hidrografiji loškega polja. Predava B. Koman. Člani in prijatelji društva vljudno vabljeni.

Zadruška sobo-črkoslikarjev, pleskarjev itd. naznanja, da se vrše redne preizkušnje v mesecu aprilu t. l. Tozadevne prošnje je vpslati na načelstvo zadruške Resljeva cesta 4 v Ljubljani.

Krekova prosveta bo imela v nedeljo 30. marca svoj občni zbor ob petih popoldne v društveni sobani po običajnem sporedu. Vse društvene povabljenke k obilni udeležbi.

Občni zbor Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani

se je vršil dne 24. t. m. v dvorani Delavske zbornice. Od 165 zadrug je bilo zastopanih 109 zadrug. Kmetijsko ministrstvo je zastopal nadv. g. Trampuš, banako upravo g. dr. Törner. Kot gosta sta se ga udeležila g. minister n. r. A. Kristan za Zvezo gospodarskih zadrug in tajnik g. Smodiš za Zadržno zvezo v Celju.

Občni zbor je vodil predsednik lug. Fr. Zupančič, ki je najprej pozdravil zastopnike oblasti in ostalih zvez, nato pa predlagal, da se pošlje Nj. Vel. kralju udanostna, kmetijskemu ministru pa pozdravna brzojavka. Po tem uvodu je predsednik otvoril zborovanje in podal pregledno poročilo o splošnih gospodarskih razmerah preteklega leta.

Iz poslovnega poročila zveze za leto 1928., ki ga je podal ravnatelj g. Trček, posnemamo: Pri zvezi vključene zadruge so imele po statistiki za leto 1927, 31.609 članov, eno milijardo 641 milijonov Din prometa, 305,5 milijonov vlog, 257 milijonov Din danih posojil in 19,6 milijonov Din lastnega imetja. Lansko leto so najbolj napredovale kreditne zadruge in dosegle 350 milijonov Din vlog ter 300 milijonov Din posojil. Skupni denarni promet je znašal lansko leto okrog 2 milijardi Din. Poleg kreditnih so zelo uspešno delovale tudi mlekarске zadruge, ki so predelale 1.850.000 litrov mleka v maslo in sir.

Članstvo zveze so je pomnožilo lani za 13 novih zadrug, 8 pa jih je likvidiralo. Koncem leta je

Ljudska posojilnica v Ljubljani

R. Z. Z. N. Z.

je imela svoj 34. redni občni zbor 26. marca 1930. Bilanca, ki jo je ta občni zbor odobril, izkazuje razveseljiv napredek. Hranilne vloge so se pomnožile v preteklem poslovnem letu za 21 milijonov dinarjev in so dosegle koncem leta 1929. že vsoto 180 milijonov dinarjev. Čisti dobiček znaša Din 549.944,76, ki se je v celoti pripisal rezervnim fondom; s tem so ti narastli na Din 5.623.476,83. Večje vsote so se že tekom leta razdelile v dobrotelne namene.

Osnednja zveza hrv. kmet. zadrug je imela koncem 1928. leta 353 članice in je število članstva v teku l. 1929. naraslo na 376, ki so vplačale 0.473 milj. Din poslovnih deležev. Zveza je imela vlog lani za 23 milj. Din (1928 pa 20 milj.), reeskontnega kredita pri Narodni banki nad 2 milj. Din in so njene članice imele pri obl. hranilnici 7,23 milj. meničnih posojil. Zveza izkazuje izgubo v znesku 1.425.000 Din. So za leto 1928. je izkazovala zveza 37.000 Din prebitka.

Novo delu, družbe. Trgovinsko ministrstvo je odobrilo ustanovitve teh-le d. d.: Setelane, d. d., industrija tekstilne robe v Zagrebu (glavnica 1 milj. Din); Mlekarna Sanitas, d. d. v Vel. Bečkereku (glavnica 1 milj. Din) in podružnica rudarske družbe Sumadija iz Pariza v Belgradu (podružnica je votirana z glavnic 5 milj. Din).

Borza

Dne 26. marca 1930.

DENAR

Današnji devizni tečaj so se le malo izpremenili. Promet je bil srednji, največ ga je bilo v devizah Berlin, Praga in Trst.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaji.) Amsterdam 2272,50 bl., Berlin 1349—1352 (1851,50), Bruselj 789,70 bl., Budimpešta 988,50 bl., Curih 1094,40—1097,40 (1095,90), Dunaj 795,98—798,98 (797,48), London 275,49 bl., Newyork 56,37—56,57 (56,47), Pariz 220,73—222,73 (221,73), Praga 167,28—168,08 (167,68), Trst 296,39 bl.

Zagreb. Amsterdam 2272,50 bl., Berlin 1350—1353, Bruselj 789,70 bl., Budimpešta 987—990, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 795,98—798,98, London 275,09—275,89, Newyork ček 56,37—56,57, kabel 56,485—56,685, Pariz 220,73—222,73, Praga 167,28—168,08, Trst 295,28—297,28. — Skupni promet brez kompenzacij je znašal danes 12,6 milj. Din.

Belgrad. Berlin 1350—1353, Budimpešta 987—990, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 795,98—798,98, London 275,09—275,89, Newyork 56,17—56,37, Pariz 220,73—222,73, Praga 167,28—168, Milan 295,89—297,39.

Curih. Belgrad 9,1275, Amsterdam 207,375, Atene 6,70, Berlin 129,30, Bruselj 72,075, Budimpešta 90,21, Bukarešt 3,07, Carigrad 2,45, Dunaj 72,75, London 25,1875, Madrid 64,80, Newyork 518,80, Pariz 20,33, Praga 15,80, Sofija 3,745, Trst 27,04, Varšava 57,92, Kopenhagen 138,40, Stockholm 138,90, Oslo 188,85, Helsingfors 13.

VREDNOSTNI PAPIRI

Tako investicijsko posojilo kakor dofarski papirji so nadalje čvrsti. Le vojna škoda je ponovno popustila. Bančni papirji so tudi čvrsti in je bil v njih znaten promet. Industrijski papirji so ostali v glavnem neizpremenjeni.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 97 bl., 7% Bler. pos. 87 bl., Celjska 170 den., Ljublj. kred. 125 den., Prastrediona 800 den., Kred. zavod 170 den., Strojne 75 den., Večve 132 den., Stavbna 50 den., Šešir 105 den., Kranj. ind. zaklj. 260. Ruše 250—260.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 86,25—86,50 (86,25), agrari 52—53, vojna škoda ar. 413—414 (414,50), 415, 418,50, 419,25, 413), kasa 413—414 (414), III. 413—414 (413), IV. 413,50—414 (414,50), VI. 418,50 bl., XII. 420—422,50, srečke Rdeč. križa 38 den., 8% Bler. pos. 98—97, 7% Bler. pos. 87,75—86 (86), Bančne delnice: Ravna gora 82 den., Hrvatska 50 den., Katolička 33 den., Poljo 65—65,50, Kred. lita 101—105 (101), Union 198—200 (196), Jugo 88,50—90 (88,50, 89, 90), Li. kred. 125—130, Medjunarodna 60 den., Narodna 870—875, Obrtna 36 den., Prastrediona 870—875 (865), Etno 173 den., Srbska 165 den., Zemaljska 130—140 (139), Industrijske delnice: Nar. Sum. 20 bl., Gutmann 190—200, Slavkova 73 den., Slavonija 200—205, Našice 1630 bl., Danica 115—125, Pivara Sar. 180 den., Drava 267—305, Sečera Osjek 370—380, Nar. ml. 20 den., Brod. vag. 105—110, Union 140 bl., Večve 125 den., Isis 20—25, Rousseau 430—435 (430, 432), Trboveljska 466—470 (465).

Belgrad. Narodna banka 8700, 7% invest. pos. 86,50 agrari 54—54,50, vojna škoda 417,75—418, V. 422,50—423, 7% Bler. pos. 90, 7% pos. Drž. hip. banke 88—89.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 80,05, Wiener Bankverein 90,95, Creditanstalt 51, Escomptegesell. 160, Zivno 106,30, Aussenig Chemische 200,50, Ruše 32, Alpina 34,03, Trboveljska 58,30, Leykam 5,45, Rima Murany 102,35.

Les

Na Ljubljanski borzi je bilo zaključeno 6 vagonov bukovih drv. Tendence neizpremenjena.

Povpraševanje je za ca. 1000 m³ desk smrekajelka 4 m, med. 22—23 cm, 17, 19, 22, 25, 28, 30, 33 cm, 12, 18, 24, 28, 38, 48 cm; 6 vag. škorel 12 mm, 18—20 cm, med. 14 cm. 1.50—6 m za Majdarsko, ca. 70 m³ bukovih neobrobij. plohov, med. 26 cm, 2—4 mm, od 15 cm dalje 27, 38, 58 mm, za hrastove prague 1.30x0.18x0.12 m, 1 vag. buk.

Stela zveza 67 kreditnih, 52 kmetijskih produktivnih in gospodarskih ter 43 ostalih vrst, skupaj 162 zadrug.

Zveza je lani svoje delovanje zopet poglobila. Poleg vestnega in uspešnega izvrševanja ostalih dolžnosti je izdala za zadruge velik stenski reklamni koledar, letos pa je pričela izdajati lastno glasilo »Zadružni vestnik«. Revidirala je 60 zadrug, knjigovodstvo uredila in sestavila bilanco je 78 zadrugam, 41 pa jih je obiskala radi informacije in pouka. Dalje je poslala zadrugam 16 okrožnic ter 8880 dopisov napram 6826 v prejšnjem letu.

Denarni promet zveze je znašal 305 milijonov Din in narasel od prejšnjega leta za 60 milijonov Din. Vloge so se dvignile na 23,5 milijonov Din, krediti na 19,8 milijonov Din, lastno imetje (rezerve in deleži) pa na 502.000 Din. Dobička je izkazala 30.731 Din, kar dokazuje, da je slej ko prej zveza zadrugam načelom.

Občni zbor je soglasno odobril vsa poročila in nato ponovno izvolil staro nadzorstvo, v načelstvo pa je na mesto odstopivšega Jankota Bukovca izvolil g. dr. Dragota Marušiča.

Nato je sledil referat ravn. g. Trčka o nedostatkih pri zadrugah z ozirom na pospeševanje slednje ter referat revizorja g. Rožeta o živinorejskih zadrugah z ozirom na novi zakon o pospeševanju živinoreje.

testonov 20 mm 1,20 m in 1 vag. 15 mm, 1 m, za 6 vag. buk. dog 20 in 15 mm, 1,30 in 1 m. — Ponuja pa se: 1 vag. bor. hlo dov, 1 vag. braške in 2 vag. buk. ogija, nadalje za trame 3/3—9/11, 4—14 m.

Žito

Z ozirom na mirnejšo tendenco na svetovnem žitnem trgu je tudi pri nas položaj mirnejši, dasi cene nikakor niso nazadovale. V koruzi je promet zelo živahen, velja pa blago 102,50 sremska nakladna postaja. Pšenice je precej na ponudbo, vendar je slabše kvalitete, po 200 Din spodnjebeačka postaja. Za gornjebeačko je cena 207,50 Din nakladna postaja. — V ostalih predmetih ni nikake izpremembe.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene.

Novi Sad. Pšenica: vse 2%, bač. 77 kg 192,50—197,50, bač. 78 kg. gornjeban. 78 kg. ban. Bega šlep 77 kg. gornjebač. 78 kg 197,50—202,50, ban. Tisa šlep 78 kg 202,50—205, srem. 77 kg 180—185, 76 kg 175—180, koruza bač., srem. gar., ladja Dunav, ban. ladja Dunav, Bega 95—100, bač., srem., april 97,50—102,50, maj 102,50—105, ban. 90—92,50, bar. 155—160. Promet: 2 vag. pšenice, 104 vag. koruze, 2 vag. ječmena, 2 vag. ovsa, 2 vag. moke. Tendence neizpremenjena.

Budimpešta. Tendence trdna. Promet srednji. Pšenica maj 19,90—20,28, zaklj. 20,27—20,28, okt. 19,35—19,76, zaklj. 19,76—19,78, rž marec 11,20, maj 11,40—11,58, zaklj. 11,57—11,58, okt. 12,50, zaključek 12,60—12,65, koruza maj 11,70—12,20, zaključek 12,08, julij 11,95—12,35, zaklj. 12,25—12,28, tranzit maj 11—11,10, zaklj. 11,20—11,30.

Smrčki ali mavrohi?

Ze v prihodnjih tednih se bodo pojavili mavrohi ali smrčki. So to prve pomladanske gobe, ki se v velikih množinah pojavljajo po travnikih, vrtovih in gozdnih robovih. Mavrohi so izvrstna hrana. Kar pa je glavno, je ta goba, posušena, zelo cenjen predmet za izvozno trgovino. Cena mavrohom je visoka. Ko mavrohe prineseš domov, jih takoj osuši zemlje, potem pa naberi na nit in posuši. Ker je solnce marca meseca še slabo, je boljše, da jih sušiš nad pečjo. Mavrohi se ne smejo razrezati kakor jurčki, ampak se morajo sušiti vedno kar celi. Mavroha ne drži svežega delj časa, ker se silno hitro pokvari. Če čez nekaj dni se vsmradi in kot tak ni več za rabo.

Za lepo tekmovalje

Dogodki zadnje nedelje, dajo dobrim poznavalcem naših sportnih razmer misliti. Večje število igralcev Ilirije je nevarno poškodovanih ravno v kolenu, med njimi zopet težji slučaj Unterreiterja, ki je trenutno celo delanemozmožen, za igro pa po zdravniškem mnenju za delj časa nesposoben. Znano je, da je nogometaš z poškodbo v kolenu, ki je težja telesna poškodba, najhuje prizadet. Na žalost je veliko naših najboljših igralcev za igro nesposobnih.

Dolžnost vseh merodajnih činiteljev, ki so za vse vsaj moralno odgovorni, je, da končno preprečijo ostro igro, ki je zdravju igralca nevarna. Vsaka rahločutnost in popustljivost se bo kaznovala sama po sebi prej ali slej. Osebnost in zdravje igralcev ne moreta in ne smeta biti več izpostavljeni. Tako divjanje ni ravno težko preprečiti, saj je v pravih nogometaških radi ostre igre naslednje določilo:

Strogo je prepovedana vsaka surova in nevarna igra, spodbujanje, udarjanje in naskakovanje nasprotnika. Kaznjiva pa niso le dejanja, temveč že vsak poizkus nevarne igre; poleg tega nalagajo pravila sodniku v dolžnost, da odsirani iz igre brez predhodnega opomina vsakogar, ki bi se ponašal nasilno. Najvažnejše je to določilo radi tega, ker omogočuje sodniku na terenu, da z pravočasnim iniciativnim nastopom, zatre že v kali vsako surovo ter nevarno igro, ter s tem obvaruje igralce poškodb. Dolžnost udeležjenih sportnih forumov pa je, da vsled sodniške prijave onemogočijo take igralske event. za vedno in to v interesu sporta!

Pravila nalagajo nadalje v dolžnost tudi klubom kot temeljnimi organizacijam sporta, da zabranjujejo svojim igralcem vsako nevarno in surovo igro; v lastnem interesu klubov pa je, da odstranijo člane, ki igrajo preostro, iz svojih vrst, kajti moralna, event. materialna odgovornost je pri neupoštevanju tega določila nedogledna.

Z ozirom na obče znano dejstvo, da je večini incidentov krivo ogabno, skrajno posurovelo in prostoskalo obnašanje dela občinstva, ki krati avtoriteto sodnika in škruva igralce, predpisujejo pravila nogometne igre vsem klubom: da izobesijo na svojih igriščih na vidnih mestih »oglas«, v katerih se občinstvo opozarja, da ne žali sodnika ter ne vpliva na regularen potek igre i. t. d. V nasprotnem slučaju se odstrani iz igrišča. Odredbam sodnika na igrišču se je dolžan pokoravati vsakdo; dolžnost sodnika pa je, da v teh primerih postopa kar najstrožje.

Kakor že omenjeno, je naloga sportnih oblast, da ukrenejo vse potrebne mere v zaščito varnosti in zdravja igralcev.

SK Ilirija (hazenska sekcija). Seja sekciješkega načelnstva se vrši danes ob 18. uri v damskem salonu kavarne Emona. Prihodnji trening se vrši jutri v petek ob 18. uri na igrišču. Udeležba je za vse igralke strogo obvezna, zlasti pa za prvo skupino. Načelnik.

Voda mesto vina

Krivi vinjskih in trošarinskih manipulacij pred sodniki

Ljubljana, 26. marca.

Lansko leto je vzbudila povsod silno senzacijo afera, ko so na zaloški mitnici ustavili voz, v katerem so mesto vina, kakor je bilo navedeno, vozili vinskega trgovca v Moste le vodo. Ker so bili sodi oz. njihova vsebina tranzitna, je občina morala za vino, ki je šlo iz mesta, vrniti pri uvozu plačano občinsko trošarino. Seveda, če je bilo uvoženo vino, izvažala pa se je v Moste mesto vina voda, je bila oškodovana mestna občina. Zato se je stvar začela preiskavati. Preiskava, ki je trajala skoro leto dni, je dognala končno krivce in škodo. Oškodovan je bil tudi bivši obl. odbor in tudi občina Moste, kjer je bilo tedaj posebno mnogo trgovcev z dalmatinskimi vini.

Danes se je končala afera pred ljubljanskimi sodniki.

Pred kazenskim senatom so se danes zagovarjali: Sattler Alojzij, podpredsednik fin. kontrole v Mostah; Labura Spiro iz Šibenika, sedaj gostilničar na Javorniku; Labura Leonardo iz Šibenika, sedaj kmetovalec v Mostah; Labura Marjan, njegov sin, Zaničević Krsto, iz Šibenika, sedaj gostilničar na Zaloški cesti 18.

Državni tožilec toži Sattlerja, da je tekom let 1927—1929 kot podpredsednik finančne kontrole v Ljubljani na svobodnicah izstavljenih od ljub. mestnega dohodarstvenega urada lažno potrdil, da sta dokladi na trošarini za vino za občino Moste in ljubljansko oblast plačani in sicer proti denarni nagradi Labura Spiro in Zaničević Krsti, pri čemer je oškodoval glede vina dobavljenega Labura Spiro občino Moste za 59.970,75 Din, ljubljansko oblast pa za 12.803,15 Din. Glede vina, dobavljenega Zaničeviću Krstu, pa oškodoval občino Moste za 33.078,66 Din, ljubljansko oblast pa za 3138,80 dinarja; da je torej kot državni uslužbenec

sprejemal darila, da bi izvršil službeno dejanje, ki bi ga po zakonu ne smel izvršiti.

Dalje da ni sicer prejel ali zahteval darila, pa oškodoval pri vinu, dobavljenem Hirsch Antoniju in Stor Antoniji občino Moste za 875,89 Din, ljubljansko oblast pa za 229 Din 60 para. Pogazil je torej zakon z namero, da bi gornjim osebam koristil. Overavljaj je spise z neresnično vsebino in deloma s potvorjenim podpisom. Ostali obtoženci so obtoženi, da so Sattlerja zavedli oziroma nasnovali k dejanju. Torej zločinstvo zoper službeno dolžnost po § 385 k. z. V zelo obširnih razlogih navaja obtožnica, kako je Sattler zašel na krivično pot. Bil je dober znanec raznih vinjskih trgovcev in tako je potrdil, da so ti plačali občinsko, oziroma oblastno doklado na trošarino na vino, kar pa ni bilo res. Nabrala se je skupaj lepa svota 110.096,89 Din. Obtožnica navaja podrobnosti, kako je Sattler vršil te malverzacije. Vino je označil kot tranzitno vino, pa je bilo plačati samo državno trošarino. Z eno besedo: Delal je, da njegovi soobtoženci niso plačevali doklad na trošarino.

Sattler priznava vse. Trdi pa, da so ga zapeljali brezvestni ljudje. Padel je v to zanjko in od soobtožencev prejel v celoti 5000 Din nagrade. Ti pa pravijo, da je Sattler od njih dobil vse, pa niso zahtevali od njega potrdila.

Razprava je trajala skoro celih pet ur in je bilo navzočega precej poslušalstva. Sattler je tudi pri razpravi vse po pravici povedal. Senat jih je obsodil:

Sattlerja na 15 mesecev robije.

Laburo Spiro in Leonarda na 4 mesece težke ječe.

Laburo Marjana na 2 meseca težke ječe.

Zaničević Krsto na 6 tednov težke ječe.

Seveda bodo morali plačati tudi zaostanek na trošarini v višini 110.096,89 Din.

Ludvik baron Lazarini

V ponedeljek 24. marca smo v rodbinsko grobnico zadnjega grofa Ursini-Blagaja na gradu Boštanj pri Grosupljem položili k večjemu počitku njegovega nečaka Ludvika barona Lazarinija. Dosegel je visoko starost 82 let. Kot 18 letni mladenič se je udeležil leta 1866 bitke pri Kraljevem gradu na Češkem, kjer je bil ranjen in kmalu nato upokojen. Služil je dolga leta kot arhivar državnega muzeja v Inomestu. Poleg lova, ki ga je že tedaj strastno ljubil in ki je zanj v prostih urah imel v bližnji in daljni okolici Inomesta dovolj prilike, je že tedaj pričel baviti se temeljito z ornitologijo. Zasloužil je tedaj kot strokovnjak, da so mu celo iz Monakovega in Dunaja poslali vseučiliški profesorji ptice domače in ptice selilke, da jim natančno določijo poreklo, spol, križanje itd. itd. — in premnogokrat so gospodje učenjaki morali slišati, da so se v svojih domnevah temeljito motili. — Istočasno se je začel baviti z genealogijo, seveda s tisto, ki mu je bila najbližja, z genealogijo tirolskega plemstva. To smer delovanja je potem nadaljeval do svoje smrti, pač pa so ga spremenjene življenjske razmere napotile, da se je izključno posvetil le genealogiji kranjskega in štajerskega, deloma tudi primorskega plemstva. Poročil se je namreč s svojo daljno sorodnico, nečakinjo zadnje grofice Blagaj, baronice Lauerjevo, in z njo prevzel graščinsko veleposestvo na Boštanju. Nadaljeval je svoje genealogijsko delo, to pa tako natančno, vestno in temeljito, da bo pač težko najti v skoraj 20.000 popisanih listkih, tičočih se tega predmeta, kako pogoščno. V tem delu je tudi ogromno slovenske zgodovine in bodo v njem, kakor tudi v krasni in bogati biblioteki starejših knjig najrazličnejše znanstvene vsebine, našli naši historiki še bogatega gradiva. Tupatam si je v svojem neumornem znan-

stvenem delovanju privoščil malo oddiha in pogledal za divjačino v bližnji okolici. Ni se pritoževal, če mu kdaj lovska sreča ni bila mila, saj se je navzli svežega zraka v zelenem gozdu, ki ga je tako zelo ljubil. Dokaz za to je njegova poslednja želja, naj mu ne obtežijo njegovega groba s cveticami, ampak samo s kitami, spletenimi iz iglastega smrečja in hojkovine.

Kot človek je bil izredno mil in blag; ni je osebe v njegovem okolišču, ki bi ga ne bila spoštovala in ljubila. Dasi po rodu Nemec, je bil vedno prijatelj Slovencev in ljubko ga je bilo poslušati, kadar se je trudil kaj govoriti v dunajsko-tirolsko-kranjski slovenščini. Zanimal se je tudi za napredek majhne občine Sp. Slivnice, ki v njej stoji grad Boštanj, in kateri je bil dolga leta tudi občinski odbornik. Pogreb blagoga pokojnika je dokazal, kako priljubljen je bil; za tako majhen okolišč je bil od strani kmetškega ljudstva naravnost ogromen.

Umrli in zapustil nas je mož res v pravem pomenu besede, mož, ki ni bil plemenit le po rodu in rojstvu, ampak predvsem plemenit po vseh svojih lastnostih in svojem značaju. Mož, telesno sicer ne velikan, toda mož velikega duha, silne in vztrajne prihodnosti, visoke izobrazbe, a skrajno ponižnega, dobrega in odkritega srca. Mož, kakršnega smo vedno imenovali: Dober človek!

Dosti je trpel v svojem življenju, a vedno si je ohranil zdrav humor in zadovoljno srce. Kajti bil je človek, ki je ljubil naravo in resnico. Oboje se je trudil proučiti v teku svojega 82 letnega življenja.

Naj mu bo vse to sedaj odkrito in jasno pri Stvarniku! Naj počiva v Gospodu!

Ali ste že poravnali naročnino?

Nov planet odkrit?

Videl sem misleca: pisal je zakone ljudstvu nezemskemu — zvezdam je kazal pot, pa nesoglasje v vesemiru zasledil je, novih svetov je zahteval njegov račun.

»Bodi« je rekel — in noč mu je dala nov svet...

Zupančič: Duma.

Iz Amerike je došlo poročilo, da so odkrili tamkaj nov planet. Oglejmo si ob tej priliki tozadevna odkritja, ki so zapisana v zgodovini zvezdoslovja, kakor tudi o verjetnosti odkritja novega planeta.

Okoli Solнца se gibljejo zvezde, ki jih imenujemo planeti ali premičnice. Ločimo jih v dve skupini: v velike planete in v male platnate ali planetoidne. Veliki planeti, naštetih po oddaljenosti Solнца so: Merkur, Venera, Zemlja, Mars, Jupiter, Saturn, Uran in Neptun. Te zvezde kažejo gotov red v oddaljenosti od Solнца. Le med Marsom in Jupiterom je prevelika razdalja, zato so domnevali, da mora biti med njima še kak neznani planet, ki bi izpolnil to vrzel. Domneva je bila pravilna, kajti leta 1801, je našel zvezdoslovec Piazzi premičnico Ceres, ki se giblje v prostoru med Marsom in Jupiterom. Pozneje so našli še druge premičnice v tem prostoru in danes jih poznamo že nad tisoč! Vsi ti planetoidi so kaj majhni svetovi. Razen par izjem, ki merijo v premeru kakih 6000 km (premer zemlje znaša 12.740 km), merijo premeri drugih planetoidov komaj 100 km. So to svetovi, ki bi jih lahko obhodel v enem dnevu, ali pa v par urah!

Od pamtiveka so poznali le prvih šest velikih planetov. Urana je odkril čisto slučajno zvezdoslovec Herschel leta 1781. Ko so izračunali na podlagi Newtonovega zakona težnosti njegovo pot, se je izkazalo, da opazovana lega tega planeta na nebu ne soglaša z izračunano. O pravilnosti Newtonovega zakona ni bilo možnosti dvomiti. Ta zakon, ki je veljaven za celo vesolje in določuje pot sleherni zvezdi, sleher-

nemu delu snovi v vesemiru, se je vedno izkazal kot popolnoma točen. Ker je bil račun v redu, so morali drugod iskati vzrok Uranovim »motnjam«. Zvezdoslovec Bessel je menil, da obstoji najbrže še kak drug, do sedaj nepoznan planet, ki povzroča nepravilnosti Uranovega gibanja. To mnenje je postalo dejstvo, ko je po dolgi in trudopolni računih mladi Francoz Leverrier leta 1846, določil neznane planetu lego na nebu in ga istega leta Nemec Galle v Berlinu tudi našel na izračunanem mestu. Odkritje tega planeta — Neptuna — ki se je odigralo na pisalni mizi, je bil eden največjih triumfov v matematično-naravnoslovni znanosti preteklega stoletja in nov dokaz pravilnosti Newtonovega zakona. Na Leverrier-ja se nanaša zgornji Zupančičev citat.

Čisto naravno je, da se nam vsili vprašanje, ali ne kažejo ostali planeti — in tudi Neptun — podobne »motnje« v njihovih gibanjih, iz katerih bi mogli sklepati na neznane planete. Res kaže Merkur, ki je Solncu najbližji, nepravilnost v gibanju, ki si je niso mogli tolmačiti na drug način kot z vplivom neznane planeta, ki bi se gibal v notranjosti Merkurijske poti. Veliko truda in posla so imeli zvezdoslovci s tem domnevanjem »intermerkurne« planeta, ampak najti ga je niso mogli, čeprav so z najboljšimi in najmodernejšimi pripomočki oblegali solčno okolico. Danes smo prepričani, da intramerkurne planeta ni. Kaj torej z Merkurijskimi motnjami? Zopet se se pojavijo in tokrat prav resni dvomi nad veljavnostjo Newtonovega zakona. Priti je moral Einstein, da je s svojim novim naukom o težnosti zadostno pojasnil vzroke nepravilnosti Merkurijskega gibanja. Menijo tudi, da so velike množine kozmičnega prahu (»Zodiakalna svetloba«) v bližini Solнца, deloma vzrok Merkurijskim motnjam.

Obhodna doba Neptuna znaša 165 let. Odkar nam je znan, je napravil komaj polovico

Žalostna smrt mladega rudarja

Pod zemljo se je ponesrečil mladi France Sikovec.

Zagorje, 26. marca.

Nerad je šel, mati mu je branila, pa je bil ukaz — in šel je na delo — France Sikovec, predajalec v Kotredškem rovu — praznik Marijin — kdo gre na praznik rad na delo? Njegovo opravilo je bilo, da je stregel dvigalo, ki dviga hunte s premogom iz jame — polu hunt z dvigala, praznega na dvigalo! Praznovali so tri dni, hiteti je treba — samo en napačen poteg — ladjaj je lahko usoden. Človek streže stroju — sam ponižan pod svoje človeško dostojanstvo — sam stroju.

In Zabavškov France je v naglici okoli dveh ponoči storil res napačen poteg — prazen hunt, ki pod njim ni bilo trdnih tal, je strmoglavil v globino, potegnil Franceta za seboj — obležal je z razbito glavo. In prinesli so ga na rujav nosilnici — zavezanega v platno, in v papirju zaviti so mu ležali na prsih možgani...

»Konji so pripravljani, treba bo odriniti!« je zapel, ko so igrali v Kat. prosv. društvu »Mlado Bredor«. In odrinil je sedaj kar na hitro — in duša je bila pripravljena! Na Marijin praznik, 25. marca, še tisti dan je opravil svojo dolžnost za veliko noč. Listek prinesel mami, ki jo je tako ljubil! Saj je delal za njo, za očeta in za svoje male bratce in sestre. Drugi fantje se oblačijo po modi, France skromno, skoro da pozablja nase. Skrb pač za družino — za male! Z »Zadružnega doma« visi črna zastava. Kdo bi mislil, ko so ga izvolili v gradbeni odbor za novi prosvetni dom, da bo njemu še pred prvo sejo gradbenega odbora visela črna zastava s starega doma!

France! sovražnika nisi imel. Bog ima pač dobre rad pri sebi — zato Te je vzel tako lepo pripravljenega! Ti pa obhajaj veselo veliko noč pri Očetu, pa za nas in naše delo blagoslova prosil!

Občni zbor služkinj

Ljubljana, 26. marca.

Včeraj popoldne ob 5 se je vršil v dvorani Delavske zbornice občni zbor stanovske organizacije. Poselske zveze. Občni zbor je pokazal, da zvesto čuva tradicije in spomin na one, ki so pred 10 leti ustvarili Zvezo služkinj. Iz poročila tajnice izvemo, da je v zadnjem poslovnem letu dobilo s posredovanjem Poselske zveze 261 deklet službo, nekaj služkinj denarne podpore, druge, zlasti brezposelne, pa hrano in prenočišče v Marijinem domu. Glede dohodkov in izdatkov je poročila blagajničarka. Dohodkov je bilo 19.689 Din, izdatkov pa 19.004 Din.

Občni zbor je v svojem zamisleku poudaril zlasti svojo tradicionalno težnjo po starostnem in onemoglostnem zavarovanju. Svojo zahtevo so tekom deset let že večkrat naglašale, toda baš v zadnjem letu je organizacija spoznala, da more in mora izvesti zavarovanje samega država.

S svojega občnega zbora so poslale služkinje ministru za soc. politiko resolucijo, ki je bila enodušna klic vsega občnega zbora.

Služkinje, zbrane dne 25. marca 1930 na občnem zboru svoje stanovske organizacije, Poselske zveze, ki se že deset let trudi, da zaženi vedno naraščajočo budo služkinj, si usojajo poslati gospodu ministru za socialno politiko sledečo resolucijo:

Zaupajoč v pravičnost Njegovega Veličanstva kralja Aleksandra I. zanašajoč se na uvidenost najvišjih državnih faktorjev ter računajoč na naklonjenost gospoda ministra, ki se je za zboljšanje socialnega položaja vseh stanov v državi vedno zavzemal, so služkinje na občnem zboru svoje stanovske organizacije sklenile dati izrazu že ponovno poudarjeni zahtevi po starostnem in onemoglostnem zavarovanju.

Služkinje se zavedajo, da v danih razmerah

Odstrani vso nesnago, ne da bi tkanina pri tem trpela niti najmanjše škode. Radi tega je za pranje volne in svile idealno sredstvo

ni mogoče misliti na končnoveljavno in trajno samopou — privatnim potom glede zavarovanja za starost in onemoglost; kajti

1. Devalorizacija denarja v povojnih letih je starejšim služkinjam uničila še bore, s pritrgljaji priborjene prihranke in jim naprtila nezasluzeno bedo.

2. Radi šibkosti srednjih stanov, ki zaposljuje največ služkinj, je zaslužek služkinj tako minimalen, da ne zadošča tekočim življenjskim potrebam, popolnoma pa onemogoča skrb za dostojno preživljanje v starosti.

3. Ker naj starostno zavarovanje obsega ves služkinjski sloj, mora biti obvezno, kar pa more izvršiti le državna oblast.

Ker se služkinje vsega tega dobro zavedajo in ker pri težnjah za zboljšanje svojega socialnega položaja mislijo tudi na poznejše rodove, žele, in hočejo, da se izvede že v zakonu za zavarovanje delavcev z dne 14. maja 1922 pod § 209, odst. 2, za leto 1925, predvideno reguliranje starostnega zavarovanja pri delavcih in s tem pri služkinjah.

Pri tajnih volitvah je bil izvoljen za Ljubljano prejšnji odbor Poselske zveze s predsednico Rakovec. Omenjeno bodi, da se je občni zbor izvršil nemoteno in dana je bila možnost, da pove vsaka svoje mnenje in svoje predloge. Občni zbor je v imenu Kršč. zveze počastila gospa dr. Brejčeva.

V spomin na umrle članice se bo brala vsako leto posebej v ta namen določena sv. maša, da se služkinje tudi duhovno oddolže svojim sovrstnicam. Kakor rečeno, je pa pokazal zadnji občni zbor rastočo zavest socialno najbolj pozabljenega stanu in odjeknil v izraz zaupanja organizaciji in delu organizacije.

Rusi med Slovenci

Občni zbor Ruske Matice v Ljubljani.

Dne 25. marca je imela Ruska matica v šentpeterski vojašnici pod predsedstvom ing. E. Šuberskega letošnji občni zbor. Navzoč so pred zborovanjem poslali brojavko Nj. Vel. kralju Aleksandru. Na to je prečital tajnik prof. A. Maklečev poročilo o društvenem delovanju v letu 1929. Matica ima veliko knjižnico, ki jo stalno izpopolnjuje z novimi ruskimi knjigami. Med naročniki je razen ljubljanske ruske kolonije in slovenskih prijateljev ruske kulture tudi veliko po vseh krajih Jugoslavije bivajočih Rusov, ki prejemajo knjige po pošti. Knjižnico požrtvovalno vodi odbornik P. Dobrinin. Veliko pozornosti izkazuje Matica tudi ruski deci, za katero prireja predvsem o poletnih počitnicah poučne ure, izlete, literarne večere pod vodstvom odbornika M. Voronova. Ruski tečaj za Slovence vodi g. S. Kuhn. Matica je tudi priredila več javnih predavanj pri katerih so nastopili med dr. pesnik K. Bal-mont in član Pasteurjevega zavoda v Parizu prof. S. Metalnikov, prof. F. Taranovski in E. Spektorski (iz Belgrada), g. A. Ivanovski. Proslavila je 175 letnico najstarejše ruske moskovske univerze ter obhajala Dan ruske kulture in Dan ruske dece. Razpisani so bili natečaj za najboljšo mladinsko povest iz ruske zgodovine ter je bil odlikovan za predloženo delo g. Januškevič. S požrtvovalnim sodelovanjem g. dr. Ivana Grašiča, notarja v Kranjski gori, je obnovila Ruska matica po ruskih vojnih ujetnikih zgrajeno kapelico pod Vrščem. V vsakem oziru so šli Ruski matici na roko njen častni član gospa Terezina dr. Jenkova, mestni magistrat, oficirski dom in, sploh vsa ljubljanska javnost. Poleg ljubljanskega osrednjega odbora ima Ruska matica osem podružnic: v Zagrebu, Novem Sadu, Banjaluki, Hrastovu in Slovenskih gorah, Červenci, Velikem Bečkerek, Kraljevu in v Bački Topoli.

Na občnem zboru izvoljeni odbor sestoji iz prof. Bilimoviča kot predsednika, Koškarova kot namestnika predsednika, blagajnika Bobreckega, tajnika Maklečeva in odbornikov: Dobrinina, Jenkove, Konaša, Kopilova, Kulakove, Kuhna, Nikitine, zastopnika Zveze ruskih akademikov, Preobraženskega, Tkačova, Frosta, Voronova, Šuberske. V nadzorstvo so izvoljeni: Firsov, Kruševski, Ljutov, Mesnjajev in S. Popov. Člani razsodišča so: Jasinski, Bubnov in Maslov. Občni zbor je soglasno izvolil za častnega člana Ruske matice njegovega utemeljitelja in dosedanjega stalnega predsednika prof. A. Bilimoviča ter izrazil zahvalo g. univ. prof. dr. Fr. Grivcu, ki se je toliko potrudil za organizacijo protestnega gibanja zoper versko preganjanje pod sovjeti.

DOBRO ZDRAVJE je največje bogastvo. Jemljite rečno za zajutrek in južno po eno skodelico

OVOMALTINE

z mlekom. To je najzanesljivejši način za ohranjenje zdravja.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo.

Službe iščejo

Izprašan kurjač

z večletno prakso išče mesta. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3454.

Prodajalka

s par let trgovske prakse, izučena v mešani stroki, pridna, poštena ter spretna v prodaji — želi mesto spremeniti. — Cenj. dopise na upravo »Slov.« pod št. 3258.

Šofer

s prakso, prvovrsten vozač, samostojen v popravilih, trezen in vester ter lepega nastopa, želi namčenja. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Vesten« št. 3532.

Prodajalka kruha

vajena tudi hišnih del, poštena in vestna, išče mesto v pekarni. Naslov pod št. 3519.

Kuharsko mesto

za čas letne sezije prevzajem v pensionatu ali hotelu. Prevzamem tudi celotno gospodinjstvo. V svrhu gotovosti položim visoko kavicjo. Ponudbe na upravo lista pod št. 3525.

Iščem službo

za takoj ali pozneje kot boljši paznik (delovodja), skladiščnik ali vratar pri večjem podjetju. Položim 10.000 Din kavicjo. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenca« pod št. 3513.

Službodobe

Dekle

pridno in pošteno, ki zna šivati, sprejemam za hišna dela. Ponudbe na »Slovenca« pod »Vila Ljubljana« št. 3311.

Deklica

14 do 18 let stara, popolnoma zdrava, vajena otrok, poštenih staršev — išče. Dobra oskrba in avnanje. Plača po dogovoru. — Franja Pavlin, Podbrezje, Gorenjsko.

Služba cerkvenika

in organista je razpisana v št. Jakobu ob Savi. Prošnje je poslati na župni urad št. Jakob ob Savi, p. Dol pri Ljubljani.

Vajenko

za mehanično umetno vezanje, ki zna dobro risati, sprejme. Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Štrukelj.

Mlado dekle

(16 do 18 let staro), ki ima stanovanje doma, se sprejme. — Naslov pove uprava pod št. 3546.

Mizar. pomočnika

sprejemam takoj. — Logar Franc, mizar v železnikih št. 137.

Dva pomočnika

za pohištveno delo se takoj sprejmeta. Na pismene ponudbe se ne odgovarja. Henrik Bitenc, mizarstvo — Vižmarje nad Ljubljano.

Hišnik

se išče za hišo blizu glavne pošte. Prednost imajo obrtniki (čevljarji, krojači) ali upokojeanci. Ponudbe na upravo pod »Hišnik« št. 3518.

Pomočnika in vajenca

za kolarsko obrt sprejemem. Oskrba v hiši. Naslov v upravi pod št. 3531.

Cvikarje

sposobne za strojno delo, iščem. Ponudbe s pogoji naj se pošljejo na Fabriko Obuče, Leskovac, poštni predal 1.

Iščem hlapca

za poljsko delo, pridnega, treznega in poštenega. Nastop takoj. — Feliks Lenče, gostilničar, Kleče, pošta Ježica.

Zasluzek

Takojšnji zaslužek

in dobiček z domačo industrijo pletenja nogavic in pletenin na švedskem krožnem pletilnem stroju »Are«. Pouk brezplačen. — Tehna, Ljubljana. Mestni trg 25/1.

Pouk

Šoferska šola

I. oblast konc. Camernik, Ljubljana, Dunajska c 36 (Jugoavto) — Tel 2236. Pouk in praktične vožnje.

Oblastv. koncesionirana

šoferska šola

I. Gabersčik, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Bleiweisova cesta 52. — Prihodnji redni tečaj se prične 1. aprila.

Stanovanja

Sobo oddam

2 gospodoma takoj ali s 1. aprilom. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 3535.

Stanovanje

(soba, kuhinja) oddam s 1. aprilom. Naslov v upravi pod št. 3515.

Opremljena soba

se odda s 1. aprilom solidni osebi. — Naslov v upravi »Slov.« št. 3536.

Preprosto sobico

iščem event. grem tudi kot sostanovalec k solidnemu gospodu. Ponudbe pod »Miren« upravi.

Vnajem

Pekarijo

na Kranjskem vzajem v najem ali jo tudi kupim. Ponudbe pod »Pekarija« na upravo »Sl.« št. 3422.

Mlekarna

Mlekarna z vsem inventarjem in stanovanjem se odda. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3553.

Obrt

Vezenje

nevestinib oprem. zaves pregrinjat. nalceneje in najfinejše Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Štrukelj. — Entlanje azuriranje, predtiskanje takoj

Krušno moko in rženo moko vedno svežo.

kupite zelo ugodno pri A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Posestva

Nameravate zidati?

Nudim nepristranska ekonomska pojasnila, skice, načrte, proračune in nadzorstva. — Ponudbe pod: »Inženier architekt« na upravo »Slovenca«.

Kupimo

Vsakovrstno zlato

po najvišjih cenah ČERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Glasba

Pianino

amerikanski sistem, zvočen glas, ceno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3429.

Prodamo

Puhasto perje

kg po 38 dinarjev razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čist beli puh kg po 300 Din — L. Brozovic, Zagreb, Ilica šte 82. Kemička čistilnica perja.

Entel - stroj

ugodno prodam. — Naslov v upravi »Slov.« št. 3503.

Les za ograje:

hrastove stebre, letve in krajnike, ima poceni na prodaj Strasschill in Felber, trgovina z lesom, Maribor, Pristaniška ul. 8.

Kobilu za jahanje

zelo lepo, kostanjevo, z malim cvetom, staro šest let, visoko 168 cm, prodaj tet. podpolk. v pok. Ivan Grom, Vrhnika.

Vreče

večja množina, po 85 kg, za moko, lepe in cele, po nizki ceni prodam. — Grebenc Ljubljana, Vel. čolnarska ulica 15.

Pisalo mizo

s predali, dobro ohranjen, prodam. — Sp. Šiška, Vodnikovca 5.

Nagelne

čez 1000 sadik, poceni prodaj misijonistične Groblje, p. Domžale.

Kolo

moško, znamke »Styria«, dobro ohranjeno, prodam. Naslov v upravi pod št. 3533.

Otroški voziček

zelo lep, in vrtna garnitura, naprodaj. Gorupova ulica 3/III, levo.

Krompir

gorenjski, 1 vagon, lep, zdrav, naprodaj. — Feliks Tavčar, Vodice n. Ljublj.

Prost. gasilno društvo v Spod. Šiški ima naprodaj 4 kolno brizgalno v najboljšem stanju ter voz na peresih za 20 mož. — Iv. Filipič, strugar, Šiška.

Parno lokomobilu

15 KS, v zelo dobrem - zaradi opustitve obrata takoj ugodno prodam. — Ponudbe pod »Praktična lokomobila« na upravo.

Prepričajte se o

naivečji izberi

vseh novosti v oblačilih trdke

I. Blaček

LJUBLJANA — Aleksandrova 12

Kolo in Radio-aparat

4 elektronski, kompleten, zelo ugodno naprodaj. — Naslov v oglas. oddelku »Slovenca« pod št. 3588.

Vagon želoda

za seme prodamo poceni. — G. Hoffmann & Co., Zagreb. Bersialvičeva ulica 3.

PROTI ALKOHOLU

AVINALL

AVINALL

izdelek berlinskega lekarnarja Francka, je edino sredstvo, ki pa je zdravju neškodljivo; z ním morete odvaditi pijance, ne da bi sami kaj vedeli za to. Polno zahvalnic ozdravljenih. Cena Din 220 —. Razposila generalni zastopnik za Ju oslavijo: N. P. POVIČ — BEOGRAD, Kolarčeva 7

Podpisani izreka zahvalo gospodu dr. Rafaelu Dolinšek, primariju in specialistu za ženske bolezni v Zagrebu, ki je s posebno spretno in hvalevredno izvedeno operacijo rešil mojo soprogo dolgoletnega trpljenja in ji je s tem plemenitim činom povrnil zopet popolno zdravje.

Adolf Starkl.

Dvokolesa

teža od 7 kg naprej

najlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najprostejšega modela. Izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Šivalni stroji, motorji, pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižji cene. Prodaja na obroke. Ceniki franco. TRISUNA F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska c. št. 4.

Razpis

gradnje šolskega poslopja
Devica Marija v Polju.

Krajevni šolski odbor razpisuje gradnjo šolskega poslopja pri Dev. Mariji v Polju, in sicer s pridržkom, da odda vsa obrtniška dela skupno ali posamezno in ne glede na najnižjo ponudbo. Obenem s pravilno kolkovano in zapečateno ponudbo je vložiti pri županstvu občine D. M. v Polju 5% kavicjo v vrednostnih papirjih ali v denariu. Načrt, stroškovnik in splošni pogoji se dobijo pri županstvu občine D. M. v Polju od dne 23. marca 1930 naprej.

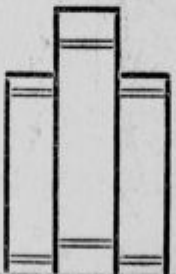
Ponudbo je vložiti do dne 6. aprila 1930 do 12. opoldne. Sprejemale se bodo le ponudbe koncesioniranih stavbenikov, ki so upravičeni graditi take zgradbe.

Krajevni šolski odbor Devica Marija v Polju, dne 23. marca 1930.

Na prostovolni javni dražbi

v nedeljo, dne 30. marca 1930 ob 1 popoldne v Podzemlju, p. in žel. postaja Gradac pri Crnomlju, se radi starosti in boleznih prodaj: posestvo (okoli 8 ha), domačija: 2 hiši (1 trgovska, 1 gostilniška), gospodarsko poslopje, velik vrtni prostor z verando. Obilni inventar (različni), zlasti: gospodarski (vozovi, slamoreznica, travniška brana itd.), gostilniški in stanovanjski in brez števila raznih predmetov za razne prilike. Pred vsem pridejo v poštev kupci, ki bi prevzeli vse skupaj (tudi zalogo in inventar), nato oni, ki bi prevzeli skupno vse nepremičnine, končno se bo event. na drobno prodalo. Pojasnila pred dražbo (samo osebno) daje vsak dan lastnik: Edvard Röthel, posestnik, trgovec in gostilničar v Podzemlju.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKÉ ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

PRODAVA POSESTVA

V nedeljo dne 30. marca 1930 ob 2 popoldne se bo iz proste roke na dražbi na licu mesta v Nemški vasi pri Krškem prodajalo v zapuščino pokojnega g. Aleksandra Wutscher iz St. Jerneja spadajoče posestvo, vl. št. 732 deželne deske kranjske.

Posestvo je arondirano, meri 19 ha 18 a 48 m², obstoji iz hiše, gospodarskih poslopij, travnikov, njiv, vinogradov in hoste, v kateri je okoli 2000 m³ lesa, godnega za posekanje.

Izključna cena se poizve na licu mesta.

Vsak ponudnik mora pred dražbo položiti 5% varščine.

Vsi ostali dražbeni pogoji so na vpogled pri notarju v Krškem med uradnimi urami.

Krško, dne 23. marca 1930.

Notar Završnik.

Opozarjamo na „Mali oglasnik“

v našem dnevniku. — Poslužujte sega ob vsaki priliki!

Richarda Friesa

delovodjo tovarne za klej v Ljubljani

Pogreb blagega pokojnika se bo vršil v petek, dne 28. marca 1930 ob 4 popoldne od doma žalosti, Kette-Murnova cesta št. 50 (tovarna za klej) na pokopališče k Sv. Križu. Rainkega priporočamo v blag spomin!

Ljubljana-Praha-Hrlešov-Lanzhot, 26. marca 1930.

Žalujejo rodine:

Friesove, Lozejeva, Sešekova.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

AKCIJSKA DRUŽBA ZA KEMIČNO INDUSTRIJO, tovarna za klej v Ljubljani, naznanja tužno vest, da je njen dolgoletni tovarniški uradnik, gospod

Rikard Fries

umrl 25. t. m. po dolgi, težki bolezni.

Cenjenemu in vestnemu sotrudniku bomo ohranili trajen spomin.

Ljubljana, dne 26. marca 1930.

Potrji globoke žalosti naznanjamo, da je naša srčnožubljena soproga, mati, stara mati, sestra, teta in tašča, gospa

ANA VOJE

žena posestnika in železničarja v pok.

dne 26. marca po kratki, mučni bolezni, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, dne 28. marca 1930, ob 1/6 popoldne od doma žalosti, Bohoričeva ulica 8, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 26. marca 1930.

Žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani